

ΑΝΑΤΟΛΗ.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΜΟΣ ΤΡΙΤΟΣ

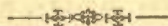
ΕΤΟΣ Γ'.

ΕΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ

ΦΥΛ. ΚΒ'.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΥΜΦΕΡΟΤΕΡΑΣ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΔΙΑΝΟΙΑΝ ΔΙΑΙΤΗΣ.

Μεταξύ πασῶν τῶν ἐπιστημῶν ἢ τῶν νόμων καὶ ἡ τῶν φαρμάκων εἶναι πιθανῶς αἰ μᾶλλον ἀτερπεῖς, καὶ ἐν τούτοις δυστυχῶς αἰ μόναι, πρὸς τὰς ὁποίας ἀναγκάζεται τις ἐκῶν ἄκων κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον νὰ σχετισθῇ. Ἄν εὐκολώτατον ἦναι εἰς πάντα ἄνθρωπον νὰ ζήσῃ καὶ ν' ἀποθάνῃ χωρὶς οὐδὲ κἀν νὰ ὑποπεύσῃ ὅτι ὑπάρχουσιν ἐν τῷ κόσμῳ ἀστρονόμοι, ἀρχαιοδίφαι, γεωλόγοι καὶ χημικοὶ, ἢ κακῆ ἀφ' ἑτέρου ποιότης τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος καὶ τοῦ ἀνθρωπίνου χαρακτῆρος εἶναι τοιαύτη, ὥστε ἐξαιρετικὸν εὐτύχημα πρέπει νὰ λογισθῇ ὁλόκληρος εἶς ἢ καὶ ὀπωσοῦν μακρὰ αὐτοῦ περίοδος πάντῃ ἀπηλλαγμένη καταναγκαστικῶν σχέσεων πρὸς δικηγόρους καὶ ἰατρούς. Εἰς τοὺς τελευταίους τούτους περιοριζόμενοι σήμερον, πιστεύομεν ὅτι οἱ λαβόντες μακρὰν τούτων πείραν, οἱ πολλὰ δηλ. ἀναγκασθέντες νὰ καταπίωσι φάρμακα καὶ κατορθώσαντες νὰ ἐπιζήσωσι τούτων, ἔτυχε βεβαίως νὰ παρατηρήσωσιν, ὅτι ἡ ἰατρικὴ εἶναι ἡ μόνη ἴσως ἐπιστήμη, τῆς ὁποίας οὐ μόνον αἰ θεωρεῖται ἀλλὰ καὶ τὰ πρακτικὰ πορίσματα, ἀντὶ ν'

ἀποκτῶσι διὰ τοῦ χρόνου ἐπιστημονικὴν στερεότητα, οὐ μόνον μεταβάλλονται καὶ ἐκάστην, ἀλλὰ καὶ ὑπακούουσιν ὡς τὰ ἐνδύματα εἰς εἶδος τι συρμού. Οὕτως ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Γαληνοῦ καὶ ἱκανὸν ἔπειτα χρόνον τοιαύτη ἐπεκράτει ἐν ταῖς συνταγαῖς ἕξις πολυτελείας, ὥστε οὐδὲν φάρμακον ἐθεωρεῖτο ἱκανὸν οὐδ' ἀπλοῦν βῆχιν νὰ θεραπεύσῃ, ἂν δὲν συνέκειτο ἐξ εἰκοσι τοῦλάχιστον συστατικῶν, ἀνάλογον δὲ τῆς βαρύτητος τῆς νόσου ἔπρεπε νὰ ἦναι τὸ βαρύτερον τοῦ ἀντιδότου, πρὸ πάντων δὲ νὰ περιέχῃ ἀρκούσαν δόσιν μόσχου, ἡλέκτρου, ἐλεφαντοκόνεως, σμύρνας, κοράλλου, ὑακίνθου, πολλὰκις δὲ σμαράγδων καὶ μαργαριτῶν. Τὸ ἄκρον τοῦτο ἄκρον τῆς πολυτελείας διεδέχθη ὁ συρμὸς τῆς ἄκρας λιτότητος, ἀποδειχθέντος καὶ θεωρουμένου ἐφ' ἱκανὸν χρόνον ὡς ἀνεπιδέκτου ἀμφισβητήσεως, ὅτι οὐ μόνον τὴν σμύρναν καὶ τοὺς μαργαρίτας, ἀλλὰ καὶ πᾶν ἀνεξαιρέτως φάρμακον δύναται αἰ βδέλλαι ν' ἀντικαταστήσωσιν ἐπιτυχῶς πρὸς ἴασιν πάσης νόσου. Ὅπως δὲ μὴ νομίση τις ὅτι ταῦτα ἀναφέροντες ἀποβλέπομεν εἰς τὸν ἐν τῷ Γαλιλάϊ αἰμοσφόρον δόκτορα Σαγκράδον, καλὸν εἶναι νὰ ἐνθυμίσωμεν ὅτι εἰσηγητῆς τῆς τοιαύτης ἀπλοποιήσεως τῆς θεραπευτικῆς ὑπῆρξεν ὁ κλεινὸς

Βρουσαί, ὃ ἐν διαστήματι τριακονταετίας κατορθώσας νὰ φέρῃ εἰς χρωκοπίαν τοὺς πλείστους ἐν Παρισίοις φαρμακοπώλας καὶ νὰ ἐξαντλήσῃ πάντα τῆς Γαλλίας τὰ βδελοτρόφα ἔλη. Οὐχ ἦττον δὲ τοῦ ποιοῦ καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν φαρμάκων ὑπόκειται καὶ ἡ ἐκτίμησις τοῦ καταλλήλου αὐτῶν πρὸς θεραπεύειαν ποσοῦ εἰς ἱκανῶς σπουδαίας κατὰ καιροῦ καὶ κατὰ σχολάς διακυμάνσεις, ὅτε μὲν ἀνὰ δράκας, ὅτε δὲ ἀνὰ ἀόρατα καὶ ἀβαρῆ μυριοσημῶρια τοῦ κόκκου, χρηρηγυμένης παρὰ τῶν ἱατρῶν πρὸς ἴκσιν τῆς αὐτῆς νόσου τῆς αὐτῆς οὐσίας. Τί δὲ νὰ εἰπωμεν περὶ τοῦ αὐτοῦ φαρμάκου τοῦ ἐφ' ὀλοκλήρου δεκαετηρίδης θεραπεύοντος ἀσφκλῶς ὠρισμένην νόσον καὶ εἴτα κηρυττομένου αἴφνης πρῶταν τινὰ ἀμοίρου πάσης ἱκαμικῆς ἀρετῆς; Τί περὶ τοῦ φωσφόρου, ὅστις πρὸ τινῶν μὲν ἑτῶν ἀπέδιδε τὸ πῦρ καὶ τὴν ῥύμην τῆς νεότητος καὶ τῆς υγείας εἰς τοῦς ἐκ τῆς νόσου ἢ τῆς ἡλικίας ἐξηντημένους, σήμερον δὲ θεωρεῖται ὡς δυνάμενος νὰ χρησιμεύσῃ πρὸς τεχνητὴν μόνον παραγωγὴν θανατηφόρου ἱκτέρου; Τί περὶ τοῦ ἐπὶ τοσαῦτα ἔτη θαυματουργήσαντος ἐλαίου τοῦ ὀνίσκου, ὅπερ παρίσταται ἤδη ἡμῖν ὡς κατ' οὐδὲν ἱκαμικώτερον τοῦ τῆς ἐλαίας, τοῦ βουτύρου, τοῦ ἀλείμματος, ἢ πάσης ἄλλης λιπαρῆς τροφῆς; Τί δὲ περὶ τοῦ θεωρουμένου σήμερον ὡς ἀμοίρου πάσης θεραπτικῆς ἰδιότητος κρεατείου ζώμου καὶ τῆς χλωρούχου τιτάνου, τῆς ὁποίας αἱ ἀναθυμιάσεις μέχρι μὲν χθὲς κατέστρεφον ἀσφκλῶς πάντα τὰ νοσογόνα μιάσματα, σήμερον δὲ κηρύττονται ὑπὸ τοῦ κ. Χρηστομάνου ὡς καταστρέφονται μόνον τὴν υγείαν τῶν ἀναπνεόντων αὐτῶν; Καὶ τὰ μὲν ἀνωτέρω ἐνδιαφέρουσιν εὐτυχῶς μόνους τοῦς νροσοῦντας, ἔτερα δὲ οὐχ ἦττον εὐμετάβλητα καὶ ὑπήκοα τοῦ συρμοῦ ἱατρικὰ παραγγέλματα ἐκτελοῦσι τὸ κράτος αὐτῶν καὶ ἐπὶ τοῦς καλῶς

ἔχοντας, τὸ δὲ λυπηρότατον οὐ μόνον ἐπὶ τοῦ σώματος ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ ἐπ' αὐτῆς ἀπό τινος χρόνου τῆς διανοίας. Ἀφ' ἧς ἡμέρας διασημὸς τις φυσιολόγος, ἢ μᾶλλον θεωροποιός, ὁ Μολεσχότ, ἠδύοκησε ν' ἀποφανθῇ ὅτι «οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ σκέψις εἰμὴ ἐκρίσις τοῦ ἐγκεφάλου ὡς τὸ οὔρος τῶν νεφρῶν», καλὸν ἐνόμισαν πλείστοι ἀσκληπιάδαι νὰ θεωρήσωσιν ὡς ὑπαγομένην εἰς τὴν ἀρμοδιότητα αὐτῶν καὶ αὐτὴν τὴν μέχρι χθὲς ἄυλον, σήμερον δὲ προσκαίρω; ὡς ἐλπίζομεν, ὕλικὴν ὑπόστασιν τοῦ ἀνθρώπου. Ἀφοῦ δὲ, κατὰ τὸν αὐτὸν φυσιολόγον, ἀδύνατος ἀποδοκίμει ἡ ἀνευ δαπάνης φωσφόρου ὑπαρξίς διαλογισμοῦ», εἰς τοὺς ἱατροὺς βεβαίως ἀπόκειται νὰ οὐρίωσι καὶ τὴν εἰς τὴν διανοίαν ἀρμόζουσαν δίαιταν, προνοοῦντες ὑπὲρ ἀποταμιεύσεως καὶ ἐγκαίρου ἀνανεώσεως ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ τῆς ἀπαιτουμένης πρὸς τὸ ὀρθῶς σκέπτεσθαι ἀναγκαίης ποσότητος φωσφορούχου ὕλης. Ἐπειδὴ ὁμοῦ ὁ φωσφόρος εἶχε κηρυχθῆ ὑπ' αὐτῶν κατάλληλος εἰς παραγωγὴν οὐχὶ Ἀριστοτελῶν, Νευτόνων, Ἐγγέλων, Δαρβίνων καὶ ἄλλων τῆς ἀνθρωπότητος φωστήρων, ἀλλὰ μόνον ἱκτερικῶν, πλὴν τούτου εἶχε τὸ πολὺ μείζον ἐλάττωμα νὰ μὴ ἦγαι πλέον τοῦ συρμοῦ, ἀφοῦ ἔπαυσε νὰ θαυματουργῆ ἐν ταῖς συνταγαῖς τοῦ Δοβελίου, Λεσκότ, Γλόβερ, Γεδερσὴν, Πλαβινιῶ, Κρουβελιέρου καὶ ἄλλων διασήμων φωσφοροδοτῶν, οὐδὲ λόγος ἠδύνατο νὰ γίνῃ περὶ χρήσεως αὐτοῦ καθημερινῆς ἐν αἰθερίῳ διαλύσει. Ἐκ πασῶν ἀφ' ἑτέρου τῶν χρησίμων εἰς βρῶσιν οὐσιῶν, μόνον οἱ ἰχθύες φαίνονται περιέχοντες ἀρκούσαν δόσιν ἀκινδύνου φωσφόρου: κατὰ τῆς χρήσεως ὁμοῦ καὶ τούτων ἐπὶ σκοπῷ πνευματικοῦ κέρδους ἠγεῖετο ἡ πρόχειρος ἐνστάσις, ὅτι οἱ Λάπωνες, οἱ Ἐσκιμῶι καὶ πάντες ἀνεξαιρέτως οἱ ἰχθυοφάγοι λαοὶ διεκρίνοντο ἐπὶ παροιμιώδει βλαβείᾳ πολὺ μᾶλλον ἢ ἐκτάκτῳ εὐφυῖ, καὶ

πλὴν τούτου ἰχθύες παρετίθεντο κατὰ τὸ Εὐαγγέλιον καὶ εἰς τοὺς πτωχοῦς τῷ πνεύματι κληρονόμους τῆς βασιλείας τῶν Οὐρανῶν. Ἐν τοιαύτῃ ἀμηχανίᾳ ἐγένετο σκέψις περὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ φωσφόρου διὰ τοῦ ἀζώτου. Ἐκτοτε δὲ δὲν ἔπαυσαν οἱ ἀσκληπιάδαι τοῦ τελευταίου συρμοῦ συνιστῶντες τὴν χρῆσιν τῆς ἀζωτούχου τροφῆς, ἥτοι τὴν κρεωφαγίαν, ὡς συντελεστικωτάτην οὐ μόνον πρὸς σωματικὴν εὐεξίαν, ἀλλὰ καὶ πρὸς παραγωγὴν ἐγκεφαλικῆς ἐκρίσεως ἀφθόνου καὶ ποιότητος ἀγαθῆς. Κρέας καλὸν καὶ πολὺ πρέπει νὰ τρώγῃσι πρὸ πάντων οἱ πνευματικῶς κοπιῶντες, ὅπως ἀποβῶσιν ἄξια λόγου τῆς ἐργασίας αὐτῶν τὰ προϊόντα, ὀρθοὶ οἱ συλλογισμοί, ἀκριβεῖς αἱ παρατηρήσεις, εὐγλωττοὶ αἱ ἀγορεύσεις, ἀμεμπτον τὸ ὕφος καὶ ἀρμονικοὶ οἱ στίχοι. Εἰς τὴν καλὴν τοῦ κρέατος ποιότητα καὶ ἀφθονίαν ὀφείλει ἡ Ἀγγλίς οὐ μόνον τοὺς ρωμαλέους αὐτῆς ἐργάτας, τοὺς σιδηρόχειρας πυγμαχοῦς καὶ ἀπαραμίλλους ναύτας, ἀλλὰ καὶ τὸ πρακτικὸν πνεῦμα, τὴν εὐρετικότητα, τὴν ἐμβρίθειαν καὶ τὴν πανδαμάτορα ἐπιμονὴν, τὸν Πίτ, τὸν Οὐελλιγκτῶνα, τὸν Νέλσωνα, τὸν Ἐρθερ Σπένσερ καὶ αὐτὸν ἴσως τὸν Σαιξπείρον. Ἄνευ καλοῦ κρέατος ἀδύνατον ἦθελεν εἶναι εἰς τὸν Γλάδστονα νὰ ὀμιλῆ ἐπὶ τέσσαρας κατὰ σειράν νύκτας ἐν τῷ Κοινοβουλίῳ καὶ εἰς τὸν Δαρβίνον ν' ἀγρυπνῆ ὀλοκλήρου ἑβδομάδας, κατασκοπεύων τὸν νυκτερινὸν βίον, τὸν ὕπνον, ἴσως δὲ καὶ τὰ ὄνειρα τῶν φυτῶν. Ὅπως δὲ τῆς Ἀγγλίας ἢ ἐν παντὶ πράγματι ὑπεροχὴ ὀφείλεται κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς τὴν περίσσειαν καὶ τὴν ἕξοχον ποιότητα τῆς ἀζωτούχου τροφῆς, ἣν παρέχουσιν οἱ νεμάμενοι παχυχλόους λειμῶνας καλλιμήροι βόες, οὕτω καὶ διὰ τῆς Ἑλλάδος τὴν μικρότητα πικαίει πρὸ πάντων κατὰ τοὺς ὀπαδοὺς τῆς

νέας σχολῆς, τὸ ἄχυμον, ἢ πρὸς τὸ στυπὸν ὀμοιότης, καὶ ἐτι μᾶλλον ἢ ἀνεπάρκεια τῆς ἐπιουσίου κρέατος μερίδος. Εἰς ταύτην πρέπει ν' ἀποδοθῇ ἡ νωθρότης καὶ ἀκηδεῖα τοῦ νεοελληνικοῦ χαρακτήρος, τὸ μέγχο βλακείας ἀνεκτινὸν τοῦ λαοῦ, ἡ ἐνδεῖα πάσης πρακτικῆς ἰδέας, ἡ ἀνούσιος τῶν παρ' ἡμῖν ρητόρων καὶ ἀρθρογράφων ἀπεραχυλογία, αἱ περὶ βλακτερίδων καὶ τυφικοῦ ἰσῦ διατριβαὶ τῶν ἡμετέρων ἐπιστημόνων, καὶ αὐτοὶ πιθανῶς οἱ στίχοι τῆς Κρητηίδος. Ἡ ποιότης πάντων τούτων ἠθελεν εἶναι ἀσυγκρίτως ἀνωτέρα καὶ ἐλαχίστη ἢ μεταξὺ τῶν εὐρωπαϊκῶν καὶ νεοελληνικῶν τοῦ πνεύματος προϊόντων διαφορὰ, ἂν παρεῖχετο καὶ εἰς τὸν ἡμέτερον ἐγκεφάλον ἡ ἀρκούσα ποσότης ἐκλεκτοτέρως καυσίμου ὕλης. ἂν πλείονας δηλ. ἐτρώγομεν ὡς οἱ ὀμηρικοὶ ἡμῶν πρόγονοι μηροῦς καὶ ὤμους βοῶν καὶ ὀλιγωτέρως κολοκύνθας, ὧν ἡ κατάχρησις ἐπὶνεγεσ τὴν μαστίζουσαν ἡμᾶς πνευματικὴν ἀναίμιαν ἢ, ὡς ὀνόμαζεν αὐτὴν ὁ Σενέκας, ἀποκολοκύνθωσι. Τοιοῦτο εἶναι τὸ τελευταῖον ἐξαγόμενον τῆς σήμερον ἐπιστήμης καὶ τὸ κήρυγμα, τοῦ ὁποίου πολλάκις ἐγενόμεθα ἀκροαταί. Τὸ δόγμα τοῦτο ὑποστηρίζουσιν οἱ ὀπαδοὶ αὐτοῦ διὰ μακρᾶς ἀλύτου παντοίων ἱστολογικῶν, φυσιολογικῶν, χημικῶν καὶ ἄλλων ἐπιχειρημάτων, πρὸ τῶν ὁποίων κλίνομεν τὴν κεφαλὴν μετὰ τοῦ σεβασμοῦ, τὸν ὁποῖον ὀφείλει ἡ ἄγνοια εἰς τῆς ἐπιστήμης, ἔστω καὶ τὴν καθ' ἑκάστην μεταβάλλουσαν γνώμην. Ἄλλ' ἂν ὁ σεβασμὸς οὗτος ἐπιβάλλῃ νὰ πιστεῦσωμεν τὴν κρεωφαγίαν ἀπαραίτητον ὄρον ἀγαθῆς τοῦ ἐγκεφάλου ἐργασίας, οὐδὲ ὅπως ἀφ' ἑτέρου ἀπαγορεύει ἡμῖν καὶ νὰ ἐξετάσωμεν τί ἔτρωγον οἱ ἐν παντὶ χρόνῳ καὶ ἐν πάσῃ χώρᾳ ἐπὶ ὑπεροχῇ πνεύματος διακρινθέντες. Ἀφοῦ δὲ ἐπεμβαίνουσιν ἀπό τινος χρόνου οἱ ἱατροὶ εἰς τὴν πνευματικὴν ἡμῶν δίαιταν, ἐδικαιούμεθα ἴσως καὶ

ἡμεῖς ν' ἀναμιχθῶμεν εἰς τὸν ἀνήκοντα αὐτοῖς ἀνκνιτρορήτως κανονισμόν τῆς συμφορωτάτης εἰς τὸ σῶμα, προχειρῶς παρατηροῦντες ὅτι, καίτοι κηρυττομένης σήμερον τῆς κρεωφαγίας ἀπραϊότητος πρὸς μακροβιότητα καὶ ρώμην, πάντες ἐν τούτοις οἱ διανύσαντες τὸ μετὰ τοὺς Πατριάρχας ὅλως ἐξαιρετικὸν ἐπὶ τῆς γῆς στάδιον ἑκατὸν πενήκοντα ἢ κατὰ τι ὀλιγωτέρων ἐτῶν καὶ τὰ ἐννεήκοντα ἐννέα ἑκατοστὰ τῶν ὑπερβαίνοντων τὰ ἑκατὸν, ἀνήκουσιν εἰς τὴν τάξιν τῶν χορτοφάγων ἀγροτῶν. Ὑπ' ὄψιν ἡμῶν ἔχομεν τοὺς πίνακας, ἐφ' ὧν στηρίζεται ὁ ἀνωτέρω ἰσχυρισμὸς, καὶ τὸ καθιστῶν περιττὴν πᾶσαν ἐκ τούτων παράθεσιν συμπέρασμα τοῦ περὶ «*Μακροβιωτικῆς*» δοκιμίου τοῦ περιωνύμου ἐν ἱατροῖς Οὐφελάνδου, καθ' ὃν: «*Πάντες οἱ ἐξαιρετικῶς μακρόβιοι ἐτρέφοντο σχεδὸν ἀποκλειστικῶς διὰ λαχανικῶν, ὀσπρίων, ὀπωρῶν, γάλακτος καὶ ἄρτου.*» Ἐσχάτως μόνον ἐφευρεθέντος τοῦ δυναμομέτρου, οὐδεμίαν ἔχομεν στατιστικὴν ἐπιτρέπουσαν ἡμῖν νὰ εἰπῶμεν ἂν, πρὶν ἢ ἀναθεματισθῆ ὑπὸ τῆς νεωτέρας ἐπιστήμης, παρεῖχεν ἡ λαχανοφαγία καὶ ἀνάλογον τῆς μακροβιότητος ρώμην· ἀλλ' οὐχὶ ὅλως ἄμοιρον σημασίας καὶ ὑπὲρ ταύτης ἐπιχειρήματα φαίνεται ἡμῖν ὅτι εἰς τὴν αἵρεσιν τῶν Πυθαγορείων ἀνῆκε Μίλων ὁ Κροτωνιάτης. Ὅπως δὴποτε ὅμως ταῦτα εἶναι ἱκανῶς ξένα εἰς τὸ κυρίως ἐνδιαφέρον ἡμᾶς ζήτημα τῆς διαίτης τῶν εἰς τοὺς ἀγῶνας τοῦ πνεύματος διακριθέντων. Ἐπίμοχθον, πιθανῶς δὲ ἀκατόρθωτον, ἔργον ἤθελεν εἶναι ἡ ἀναζήτησις τοῦ τί ἔτρωγεν ἕκαστος τούτων πρὸ πάντων παρὰ τοῖς ἀρχαίοις. Ταύτην ὅμως δύναται ν' ἀναπληρῶσθαι ἐπαρκῶς ἢ κατὰ σχολὰς καὶ αἵρέσεις γενικωτέρως τοῦ ζητήματος ἐξέτασις καὶ τὰ περιωθέντα περὶ τῆς διαίτης πρωταθλητῶν τινῶν τῆς διανοίας ὠρισμένα χωρία. Τὸ μονοπόλιον

τῆς πνευματικῆς ἐργασίας εἶχον παρ' Ἰνδοῖς οἱ Βραχμᾶνες, ὧν οἱ πλεῖστοι ἔζων ὑπερεκατοντούταις, διατηροῦντες ἀκμαίως μέχρι τέλους τὰς διανοητικὰς δυνάμεις διὰ λαχάνων μόνον καὶ ὀσπρίων. Τὴν αὐτὴν δίαιταν ἠκολούθουν οἱ ἱερεῖς τῆς Αἰγύπτου καὶ παρὰ τοῖς Πέρσαις οἱ Μάγοι, οἱ μόνον μεταξὺ τῶν συμπολιτῶν αὐτῶν τὸ πνεῦμα καλλιεργούντες. Ἐκ τῶν ἐν Ἰουδαίᾳ αἵρέσεων τὰ πρωτεῖα ἀποδίδονται ὑπὸ πάντων τῶν κριτικῶν εἰς τοὺς Ἑσσαιούς, ἀπέχοντας καὶ τούτους ἀπὸ τῶν ἐμψύχων. Περὶ τῆς πασιγνώστου ἀπὸ τῶν τοιούτων ἀποχῆς τῶν ὀπαδῶν τοῦ Πυθαγόρα περιττὸν νομίζομεν νὰ ἐνθυμίσωμεν ἄλλο τι εἰμὴ μόνον, ὅτι μεταξὺ αὐτῶν διέπρεψαν πλὴν τῶν φιλοσόφων καὶ ποιητῶν ὁ Ἀρχίτας καὶ ἄλλοι ἐξοχοὶ μαθηματικοί, ὅπερ ἀποδεικνύει ἐπιδεικτικῶς σπουδαίων ἐνστάσεων τὴν γνώμην τῶν θεωρούντων τὴν φυτικὴν δίαιταν κατάλληλον εἰς σοφιστικῶν μόνον λήρου καὶ ματαίων ὀνειρῶν παραγωγήν. Τὴν γνώμην ταύτην κλίνει νὰ θεωρήσῃ ὡς ἔτι μᾶλλον ἀμφισβητήσιμον ὁ ἀναμιμνησκόμενος ὅτι μεταξὺ πάντων τῶν ἀρχαίων λαῶν διακρίθησαν ἐπὶ πρακτικῶν πνεύματι οἱ Σπαρτιάται, ὧν ἕκαστος οὐδὲν ἄλλο ἐκόμιζε κατὰ μῆνα εἰς τὸ συσσίτιον ἢ μέδιμνον ἀλφίτων, τυρὸν καὶ ξηρὰ σῦκα. Ἄλλὰ καὶ ἐν Ἀθήναις κάππαριν καὶ ἐλαίαις, καθ' ὃν ὁ ἴδιος λέγει, ἐπροτίμα ὁ Πλάτων νὰ τρώγῃ, λιτὴ δὲ περιγράφεται ἡμῖν ἡ τράπεζα καὶ τῶν λοιπῶν φιλοσόφων, μὴ ἐξαιρουμένης αὐδὲ τῆς τοῦ φιληδόμου Ἐπικούρου. Τὸ αὐτὸ δὲ δυνάμεθα νὰ παρατηρήσωμεν καὶ παρὰ τοῖς Λατίνοις.

Χάριν τοῦ Σενέκα ἠτοιμάζετο ἐν τῇ αὐτοκατοικίᾳ κύλη ἰδιαίτερον δεῖπνον ἀποκλειστικῶς συνιστάμενον ἐκ φυτικῶν βρωμάτων. Μεταξὺ τῶν δύο ἀδελφῶν Γράκχων, κατὰ πολὺ τελειότερος ῥήτωρ θεωρεῖται ὁ καὶ ἐπὶ ὀλιγαρκείᾳ διακριθείς. Τὴν λιτότη-

τα, τὰ μαλακὰ κάστανα, τὰς γλυκείας ὀπώρας καὶ τὸν νεόπηκτον τυρὸν δὲν παύουσιν ἀνυμνοῦντες ὁ Βιργίλιος, ὁ Ὀβίδιος καὶ αὐτὸς ὁ Λουκρήτιος, καὶ τοὶ ἄλλως ἀνήκων εἰς τὴν αἵρεσιν τῶν ἀκράτων ὑλιστῶν. Τί δὲ ἔτρωγεν ὁ ἐπικούριος Ὀράτιος, τοῦτο διδάσκει ἡμᾶς ὁ ἴδιος διὰ τῶν προχειρῶν ἐν πάσῃ μνήμῃ στίχων τοῦ «*Hoc erat in votis*», καὶ τῶν ἄλλων ἐκείνων δι' ὧν περιγράφει λεπτομερῶς τὸ δεῖπνόν του. «*πρὸς τὸ ὁποῖον ἐπήρουν, ὁ καρπὸς τοῦ ἐλαιῶνος αὐτοῦ, πικραλίδες καὶ ἐλαφρὰ μολόχη.*» Μετὰ δὲ τὴν ὑπὸ τῶν βαρβάρων κατάλυσιν τοῦ ἀρχαίου πολιτισμοῦ, οὐδὲν ἄλλο ἀπέμεινε κατὰ τοὺς σκοτεινοὺς χρόνους καταφύγιον εἰς τὰ γράμματα καὶ τὴν ἐπιστήμην, πλὴν μόνων τῶν κοινοβίων. Καὶ τούτων ὅμως τὰ πνευματικὰ προϊόντα ἦσαν ἀσυγκρίτως ἀνώτερα ἐφ' ὅσον ἀντι τῆς ὑποκρισίας καὶ τῆς ἐν κρυπτῶ καταλύσεως μόσχων, ἐλάφων, ἐρνίθων καὶ χοιρομηρίων, ἠκμαζεν ἡ πίστις καὶ τὰ νερόδραστα χόρτα, ὡς δύναται τις ἀκόπως νὰ πεισθῆ παραβάλλων τὰ συγγράμματα τῶν ἀρχαιοτέρων πατέρων τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὰ ληρήματα τῶν ἔπειτα κρεωφάγων ἀρχιμανδριτῶν καὶ κοιλοδοῦλων Καρδιναλίων. Ὅτε δὲ ὡς ἡ ἀρχαία οὕτω καὶ ἡ παπικὴ Ρώμη ἐγένετο θύμα τῆς τρυφῆς καὶ τῆς ἀκολασίας, πλὴν εὐαρίθμων τινῶν ἐν Γερμανίᾳ ἀναμορφωτῶν, τρωγόντων κρέας ἀναφανδὸν κατὰ τὰς νηστεισίμους πρὸ πάντων ἡμέρας, πολὺ μᾶλλον πρὸς ἐπίδειξιν περιφρονησεως πρὸς τὰς βούλας τοῦ Βατικανοῦ ἢ ἐξ ἀδδηφαγίας, πάντες οἱ λοιποὶ διαπρέψαντες ἄνδρες κατὰ τὴν λεγομένην περίουδον τῆς ἀναγεννήσεως παρίστανται ὡς οὐχ ἦττον τῶν ἀρχαίων ὀπαδοὶ τῆς ὀλιγαρκείας. Τοιοῦτοι πρὸ πάντων λέγονται ὑπαρξάντες ὁ Ἀβελιάρδος, ὁ Γαλιλαῖος καὶ Ἰορδάνης Βροῦνος· ἔτι δὲ πειστικώτερον φαίνεται ἡμῖν συνηγοροῦν ὑπὲρ τῆς ἀγαθῆς

ἐπὶ τοῦ πνεύματος ἐπιδράσεως τῆς πυθαγορείου διαίτης τὸ παράδειγμα τοῦ κλεινοῦ Βάκωνος, ὅστις τὰ ἀριστουργήματα αὐτοῦ συνέγραψεν ἐγκλειστος ἐν εἰρκτῇ, οὐδεμίαν ἄλλην δυνάμενος νὰ παρέχῃ εἰς τὸν ἐγκέφαλον αὐτοῦ καύσιμον ὕλην πλὴν λαχάνου ὕδατος καὶ ἡμίσεως μέλανος ἄρτου. Ὁμοίαν περίουδον ἐγκράτειαν ἐπέβαλλεν ἡ ἄκρα αὐτοῦ ἔνδεια εἰς τὸν κλεινὸν πατέρα τῆς πανθειστικῆς φιλοσοφίας Σπινόζαν. Ὁ μεταξὺ πάντων τῶν ἐπιστημόνων ἐργατικώτατος Νεύτων, σπανίως εὐρίσκων καιρὸν ὅπως παρακαθήσθαι εἰς τακτικὸν δεῖπνον, ἐτρέφετο ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ διὰ παξιμαδίων, ἅτινα ἐβάπτιζεν εἰς κεκραμένον οἶνον· εἰς ὅμοια δὲ ἀκριβῶς γεύματα ἠρκεῖτο κατὰ μίμησιν τοῦ Νεύτωνος, κατὰ τὰς περιόδους μάλιστα ἐκτάκτου ἐργασίας, καὶ ὁ πολὺς Βυφών. Ἐφ' ὅσον προβαίνομεν εἰς πλησιεστέτους ἡμῖν χρόνους, κατὰ τοσοῦτον ἀφθονώτεροι καὶ πρὸ πάντων ἀθηντικώτεροι καθίστανται αἱ κατὰ τῶν δογμάτων τῆς κρεωφάγου σχολῆς ἐνστάσεις. Ὁ Μοντέσκιος ἀποδίδει εἰς τὴν βουφαγίαν τοῦ ἀγγλικοῦ λαοῦ οὐχὶ τὸ πρακτικὸν πνεῦμα καὶ τὴν καρτερίαν, ἀλλὰ μόνην τὴν τραχύτητα τοῦ ἥθους, τὴν ἀποπληκτικὴν κράτην, τὸ φίλερι, καὶ τὴν ποδάγραν. Οὐχ ἦττον θερμοὶ ὑπέρμαχοι τῆς φυτικῆς διαίτης κηρύττονται ὁ Οὐφελάνδος, ὁ Χάλλερ καὶ ὁ Βερναρδίνος Σκμπιέρρος, καθ' ὃν εἰ ἀποχῆ ἀπὸ τοῦ κρέατος πολλὰ μὲν ἔχει τὰ πλεονεκτήματα, μειονέκτημα δὲ δὲν παρουσιάζει κἀνέν. Ἐπι δὲ θετικώτερον ἀποφαίνεται ὁ Ρούσσώ: «*Ἀπόδειξις, λέγει, τοῦ ὅτι ἡ ὀρεξίς τοῦ κρέατος δὲν εἶναι φυτικῆ τῷ ἀνθρώπῳ, πρόκειται ἀναμφισβήτητος ἢ πρὸς τοῦτο ἀντιπάθεια τῶν παιδίων καὶ ἡ προτίμησις παρ' αὐτοῖς τοῦ ἄρτου, τῶν πλακούντων, τῶν ζυμαρικῶν, τοῦ γάλακτος καὶ τῶν ὀπωρῶν.*» Κάκιστα δὲ πράττουσιν οἱ γονεῖς οἱ διαστρέφοντες τὸ ἐνστι-

κτον τούτο και καθιστώντες τὰ τέκνα αὐτῶν σαρκοφάγα. Ἡ κατάχρησις τοῦ κρέατος ἀνδρὶν βλάβη τὸ σῶμα, ἀποθηριοὶ ἀναμφισβητήτως τὴν ψυχὴν.» Πυθαγορικῶς ἀνατραφεὶς ὑπὸ αἰσθηματικῆς μητρὸς ἀπροστροφόμενης τὸν φόνον κατοικιδίων ζώων, ὁ Λαμαρπίνος ἐτρέφετο νέος ὦν ἀποκλειστικῶς διὰ λαχάνων, γάλακτος καὶ ὀπωρῶν, καὶ ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τούτων ἐστιχοῦργησε τὰς «Ποιητικὰς Μελέτας». Ἀληθὲς εἶναι ὅτι ἀναμιχθεὶς ἐπειτα εἰς τὴν κοσμικὴν καὶ πολιτικὴν τύρβην ἠναγκάσθη νὰ κρεωφαγῇ, τότε ὁμῶς ἀντί-ἀληθῶς «Ποιητικῶν» ἔγραψεν ἱστορικὰς δῆθεν μελέτας καὶ στίχους κατὰ πολὺ τῶν πρώτων κατωτέρους. Ἐκ τῶν ἀπομνημονευμάτων τοῦ Βύρωνος πληροφοροῦμεθα ὅτι ἐκ φόβου μὴ παχύνῃ, ὀλιγίστην ἐλάμβανε καὶ ἐλαφρὰν τροφήν, ἐκ διαλειμάτων μόνον παρκαθήμενος μετὰ τῶν φίλων εἰς σαρδαναπάλεια δειπνα, προσφορωτάτην δὲ τῇ παιητικῇ ἐμπνεύσει ἐνόμιζε τὴν ἐγκράτειαν καὶ τὸν δι' ἀφθόνου ἀνθρακώδου ὕδατος κεκραμένον οἶνον τοῦ Ρήνου. Τὸ γεῦμα, ἢ μᾶλλον τὰ τέσσαρα ἢ πέντε καθ' ἡμέραν γεύματα, ἅτινα ἐλάμβανεν ὁ Βαλζάκ δασάκις εἰργάζετο, συνίσταντο ἕκαστον ἐκ κυμβίου καφέ καὶ μικροῦ ἀρτίσκου, τοιαῦτα δὲ συμβουλεύει συμπόσια εἰς τοὺς δρεγομένους ἀγονίμου συνοουσίας μετὰ τῆς Μούσης. » Ὁμοίαν ἠκολούθει καὶ εἰς τοὺς πνευματικῶς κοπιῶντας συνίστα δίκαιαν, ὁ οὐ μόνον ἐν φιλολόγοις, ἀλλὰ καὶ ἐν ἰατροῖς διάσημος Βερῶν. Ἡ ἀφθονία τῶν τοιούτων ὑπὲρ τοῦ συμφόρου εἰς τὴν διάνοιαν τῆς φυτικῆς διαίτης ἀποφάσεων εἶναι τοσαύτη, ὥστε καί-τοι ἔχοντες πρὸ ἡμῶν τὸ ἔργον τῆς Πορφυρίου « Περὶ ἀποχῆς ἀπὸ τῶν ἐμψύχων, » οὐδεμίαν ἠσθάνθημεν ἀνάγκην πρόσφυγῆς εἰς αὐτὸ, ὑπὲρ τὸ δέον ἴσως μακρὸν νομίζοντες καὶ τὸν πρόχειρον ἐν τῇ μνήμῃ ἡμῶν κατάλογον μαρτυριῶν. Ἀντὶ τῆς μονοτόμου τού-

του ἐξαντλήσεως, περιοριζόμεθα εἰς τὴν ἐξῆς γενικωτέραν καὶ ἱκανῶς πειστικὴν, νομίζομεν, παρατήρησιν, ὅτι μετὰ τῶν προταγωνιστῶν τῆς διανοίας παντὸς αἰῶνος καὶ πάσης χώρας, πολλοὺς μὲν παριστῶσιν ἡμῖν οἱ βιογράφοι ὡς λιτοτάτους τὴν διαίταν ἢ καὶ ἀποκλειστικῶς χορτοφάγους, οὐδεμίαν ἄλλην θρηνοῦντες ἐνίοτε παρά τισι τούτων κατάχρησιν πλὴν τῆς τοῦ οἴνου, τῆς ἀψίνθου, τοῦ ὀπίου ἢ καὶ τοῦ καφέ, ἀπολύτως ὁμῶς οὐδένα παριστῶντες ὡς ἐξαιρετικῶς σαρκοδόρον. Ἡ παρρομοίωσις τοῦ ἀνθρώπου ἐγκεφάλου πρὸς λυχνίαν, τῆς ὁποίας ἡ φωτιστικὴ δύναμις εἶναι ἀκριβῶς ἀνάλογος πρὸς τὴν ποσότητα καὶ τὸ ποιὸν τῆς καταναλισκομένης καυσίμου ὕλης, εἶναι θεωρία ὅλως νέα, ἢ οὐδ' ἔχνος ἀπαντᾶται ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ ἀνθρώπου πνεύματος, καὶ προωρισμένη πιθανῶς νὰ ζήσῃ ὅσον ζῶσι τὰ ρόδα καὶ αἱ ἰατρικαὶ θεωρίαι.

Ἐν Ἀθήναις. Ε. Ρ.

ΚΙΝΕΖΙΚΟΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ.

Τέσσαρα στοιχεῖα ἐπὶ τοῦ ἐκ μετάξης πεποικιμένου ἐξωφύλλου βιβλίου, ἀποτελοῦντα τέσσαρα λέξεις ἐχούσας ὄψιν τετραγώνου καὶ μία ἐσχάρα, πληροφοροῦσι τοὺς εἰδήμονας ὅτι τὸ ρηθὲν βιβλίον εἶναι μυθιστόρημα, ἐπιγραφόμενον « Πιχ-Σαῦ-Τσίγκ-Κέ », ἥτοι « Ἱστορία τοῦ Πνεύματος τοῦ λευκοῦ ὄψεως ».

Εἶναι δημοτικώτατον ἐν τῇ μεσαιᾷ καὶ κατωτέρᾳ τάξει τοῦ λαοῦ τῆς Κίνας τὸ μυθιστόρημα τούτο. Ὅσον ἀφορᾷ ἡμᾶς, δὲν θὰ ἐλέγομεν τίποτε ἐὰν τοιαύτην ἐπιγραφὴν ἐβλέπομεν εἰς μυθιστόρημα· ἀλλ' οἱ Κινέζοι ἀποστρέφονται τὸν ὄφιν καὶ τὴν ἐπιγραφὴν καὶ δὲν θ' ἀνεγίνωσκον αὐτὸ, ἀνδρὶν ἦσαν βέβαιον ὅτι πρόκειται οὐχὶ περὶ πραγματικοῦ ὄφε-

ως, ἀλλὰ περὶ γυναικῶς, κατὰ μεταφορὰν οὕτως ἀποκαλουμένης.

Ὁ ἦρωας τοῦ μυθιστορήματος εἶναι ὁ Χάν-Οὔεν, νεανίας ἀπουδαστῆς τῆς φαρμακοποιείας, ἔχων κόμην λαμπρὰν θαυμασίως βεδοατρυχισμένην.

Αἱ μυθιστορικαὶ περιπέτειαι αὐτοῦ καὶ αἱ δυστυχίαι του, χρονολογοῦνται ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐπεχείρησεν εὐσεβὲς προσκύνημα εἰς τοὺς τάφους τῶν προγόνων του, καὶ εἶτα, ὀλίγον ἀσυνεπῆς, παρεξέτεινε τὰ ταξιδία του χάριν τέρψεως. Ἡ διήγησις λαλεῖ περὶ διαφόρων ἀντικειμένων, οἷον περὶ δημηγύρεων καθ' ἃς πίνεται τέιον, περὶ γευμάτων, περὶ γάμων, περὶ παγοδῶν, περὶ θαυμάτων, περὶ μαγικῶν μεταμορφώσεων, περὶ πνευμάτων, περὶ ἀσέβων κτλ.

Ἡ ἥρωϊς τοῦ μυθιστορήματος καλεῖται Λευκή. Αὕτη καὶ ἡ ἀκόλουθός της ἔχουσι τὴν μανίαν νὰ φεύγωσι τὴν συμπάθειαν τῶν ἀνθρώπων, καθιστάμεναι ἀφανεῖς κατὰ βούλησιν, ἢ ἀνερχόμεναι ἐπὶ νεφῶν διὰ μέσου ἀτμοῦ ἀντικαθιστῶντος τὰ πτερὰ. Οὐχὶ δὲ μόνον αὐταί, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀστέρων τὰ πνεύματα, καὶ ὁ Βουδιστῆς Φαχάι, καὶ οἱ δράκοντες τοῦ χρυσοῦ ὄφιν, καὶ ἄλλα φοβερά ὄντα, ἔχουσι τὴν δύναμιν τοῦ διατρέχειν ἅπαν τὸ Οὐράνιον Κράτος ἐπὶ ἀρμάτων νεφελῶδων, καθ' οἷανδήποτε διεύθυνσιν.

Τὰ ἔξοχα ταῦτα ὄντα χαιρετίζουσι φιλοφρόνως τὴν Λευκὴν, δασάκις τὴν συναντήσωσι. Τὸ νεφελώδες ἄρμα αὐτῆς εἶναι μέλαν, πλήρες δὲ ἀέρος διεφθαρμένου καὶ νοσώδους. Διατί; Διότι ἡ Λευκή εἶναι τὸ πνεῦμα λευκοῦ ὄψεως.

Τὴν λευκὴν ἀπαντῶμεν κατὰ πρῶτον ἐν τῷ τοῦ ἀντροῦ τῶν καθαρῶν ἀνέμων ἐφ' ὕψηλοῦ ὄρους. Ἐκεῖ μανθάνομεν ὅτι τὸ πνεῦμα τοῦ λευκοῦ ὄψεως εἶχε διέλθει 19 αἰῶνας ἀντὶ τῆ ἀσκήσεως τῆς ἀρετῆς, ἥτις παρὰ

Κινέζοις καλεῖται « τὰδ », ἥτοι λόγος, ὅπως καθαρῶς ἀπὸ τῶν ἀμαρτιῶν τοῦ παρελθόντος.

Τὸ ἀληθὲς εἶναι ὅτι ὁ λευκὸς ὄφιν εἶναι γυνή, καταδικασθεῖσα ὑπὸ τοῦ Φῶ, Βουδιστοῦ, νὰ λάβῃ τὸ σχῆμα ὄψεως. Ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ μυθιστορήματος κατορθοῖ αὕτη νὰ λάβῃ τὴν ἀνθρωπίνην μορφήν της.

Ἐν τινι ξενοδοχείῳ ἐν τῇ ὁδοῦ τῶν Δύο Δένδρων ἐν τῇ πόλει Τσιέν-Τάγκ, αὕτη σχετίζεται μετὰ τινος ἐτέρου ὄψεως, λαβόντος τὸ σχῆμα ἀνθρώπου· εἶναι αὐτὸς τὸ πνεῦμα κυανοῦ ὄψεως. Μετὰ ἰσχυρὸν μαγικὸν ἀγῶνα, ἡ μικρὰ Κυανὴ, συγκατατίθεται νὰ ὑπηρετήσῃ τὴν Λευκὴν. Εἶναι ἀμφοτέραι νέαι καὶ ὠραῖαι παρθέναι, καὶ ἡ μὲν φέρει λευκὸν ἱματισμὸν πεποικιλμένον καὶ ζῶνην ἐρυθρὰν· οἱ πόδες της εἶναι μικροὶ καὶ ἀριστοκρατικοί, ἀπαιτοῦντες βοήθειαν θεραπεινίδος· ἡ δὲ φέρει κυανοῦν ἔνδυμα.

Ὡς καὶ ἐν τοῖς μυθιστορήμασιν ἡμῶν ἡ ἀρχὴ τοῦ βιβλίου τούτου δικαιολογεῖ τὴν παροιμίαν ὅτι ὁ ἀληθὲς ἔρως εἶναι ἀκανθῶν μεστός.

Ἴδου τί συνέβη εἰς τὸν ἦρωα τοῦ μυθιστορήματος Χάν-Οὔεν.

Ὁ νέος οὗτος, ὄφιν, ἀφοῦ ἔκαυσε θυμιάματα ἐκ χάρτου κεχρυσωμένου καὶ ἐποίησε προσφοράς εἰς τοὺς τάφους τῶν προγόνων του, ἠθέλησε, κατὰ τὴν κοινὴν φράσιν, ἀντὶ τὸ ρίψῃ ἔξω! Διέβη τὸν ποταμὸν Κιάγκ καὶ περιεπλανήθη εἰς τὴν λίμνην Σι-χού, ἧς τὴν εἰκόνα δυνάμεθα νὰ φαντασθῶμεν, ἐκ τῆς περιγραφῆς ἣν ἐτοιμος εἶναι νὰ ποιήσῃ ἡμῖν πωλητῆς τελοδοχείων ἐκ πορσελάνης. Ὁ Χάν-Οὔεν εἶδε δύο ὠραίας νεάνιδας, τὴν κυρίαν καὶ τὴν δούλην αὐτῆς, αἰτίνας παρετήρουν ἀπὸ τοῦ ὕψους ξυλίνης γεφύρας αὐτῶν μετ' ἴσου πόθου. Διεπορθμεύθησαν ἀμφοτέραι μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ αὐτῇ καὶ ἐκεῖνος λέμβῳ εἰς τὴν

ἑτέρην ὄχθην. Βροχὴ ραχδαία κατέλαβεν αὐτούς, ὁ δὲ Χάν-Οὐὲν ἐπέμεινε φιλοφρόνως ὅπως τὰς προσφέρει τὸ ἀλεξιβροχόν του. Δυναμέθη νὰ σχηματίσωμεν ἰδέαν περὶ τοῦ ἀθλίου ἐκείνου ἀντικειμένου, τῆς πηγῆς πάσης εὐτυχίας καὶ δυστυχίας του. Ἦτο αὐτὸ ἀλεξιβροχόν εὐρὺ, μέγα, χρωματιστὸν καὶ φέρον λαβὴν ἐξ ἰνδοκαλάμου. Ἡ μικρὰ Κυανὴ ἠρώτησεν αὐτὸν ποῦ κατοικεῖ, ὅπως δυναμῆ τῆ ἐπιούσῃ νὰ τῷ φέρῃ τὸ δανεισθὲν ἀλεξιβροχόν. Ὁ Χάν-Οὐὲν, ἀπαράλλακτα ὡς εὐγενῆς Εὐρωπαῖος, ἀπήντησεν ὅτι ὁ ἴδιος θὰ μετέβαινε παρ' αὐταῖς νὰ τὸ λάβῃ καὶ ἐζήτησε τὴν διεύθυνσιν τῶν μαγισσῶν. Ἀπῆλθε δὲ ἀγαλλόμενος, ἐνῶ τὸ κυανοῦ ἐνδυμᾶ του, ὁ ἀγύριος πῖλος του, καὶ ἡ ὠραία του κόμη ἀπέσταζον ὕδωρ.

Ἐλθισμὸν ἔσπευσε ὁ νεανίας τὰς παραγγελίας τοῦ διδασκάλου του, εἰπόντος αὐτῷ ὅτι μήτε νὰ μείνῃ ἔξω, μήτε νὰ δικασκιάσῃ ἀφοῦ προσκυνήσῃ τοὺς τάφους τῶν προγόνων του.

Τὴν ἑσπέραν ἐκείνην ἀρῆκε τὸ ἰγδίον, τὰ φάρμακα καὶ τὰς συνταγὰς, καὶ μετέβη παρὰ τῇ ἐγγάμῳ ἀδελφῇ του, ἧς ὁ σύζυγος Κόγκ-Φοῦ ἦτο ὁ Ταμίας τῆς πόλεως. Ἀφοῦ τὴν νύκτα διήλθεν ἀγρυπνος, ἀπῆλθεν ὅπως ἀναζητήσῃ τὸ ἀλεξιβροχόν του.

Τὸ ἐρυθρὸν χρῶμα εἶναι παρὰ Κινέζους τὸ χρῶμα τοῦ γάμου· ἐνεδύθη λοιπὸν ἱμάτια ἐρυθρά. Λαβὼν δὲ πληροφορίας, εἶδε μετ' ἐκπλήξεως ὅτι τὸ οἶκημα εἰς ὃ μετέβη πρὸς ἀναζήτησιν τῶν κυριῶν, ἦτο κενόν. Κατῆλθε τότε εἰς τὸν κῆπον. Ἐνῶ δ' ἐθαύμαζε τὰ ἄνθη, ἡ δούλη, ἰδοῦσα αὐτὸν κατὰ σύμπτωσιν ἐκ τοῦ παραθύρου, εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν ἀρωμάτων.

Ἐξ ἀβροφροσύνης δὲν ἠθέλησε νὰ ἀνησυχίῃ τὴν κυρίαν, ἀλλ' ἐζήτησε παρὰ τῆς δούλης τὸ ἀλεξιβροχόν του. Ἡ δούλη ὅμως, ἐπίσης φιλοφρόνως, δὲν ἠθέλησε νὰ δώσῃ αὐτὸ, πρὶν ἢ καλέσῃ τὴν κυρίαν τῆς, ἵνα εὐ-

χαριστήσῃ ἢ ἰδίᾳ τὸν κύριον. Ἡ Λευκὴ εἰσῆλθεν· ἠγχαρίστησε τὸν εὐεργέτην τῆς, διέταξε νὰ κομισθῇ τέτοιον ψυχρὸν ἐντὸς μικρῶν κυπέλλων ἄνευ σακχάρους, ποτὸν σύνθητες τῶν Κινέζων, καὶ ἡ Κυανὴ παρέθηκεν αὐτὸ ἐπὶ ἀνεμιστηρίων καὶ δίσκων Σινικῶν. Ὁ Χάν-Οὐὲν ἐπιε κυβία τινὰ, καὶ εἶτα ἠγέρθη ὅπως ἀναχωρήσῃ· ἀλλ' ἡ Λευκὴ δὲν ἠθέλησε νὰ τὸν ἀφίση ν' ἀπέλθῃ χωρὶς γὰ συμφάγῃσι.

Μετὰ τὸ γεῦμα, ἐν ᾧ ἔπιον ἱκανὰ ποτήρια οἴνου, ἡ Λευκὴ διηγήθη τὴν ἱστορίαν τῆς, πολλὰ περὶ ἑαυτῆς εἰπούσα ψεῦδη, καὶ τῷ προέτεινε γάμον. Ὁ Χάν-Οὐὲν ἀπεποιήθη, ἀπαράλλακτα ὅπως τι· ὅταν τῷ προσφέρῃται ὠραῖον δῶρον, προφρακίζόμενος ὅτι ἦτολίαν πτωχὸς διὰ τοιοῦτον συνοικέσιον. Τέτε ἡ κυρία, ὅπως δεῖξῃ τὸν πλοῦτόν τῆς, διέταξε νὰ φέρωσιν 100 οὐγγίαις ἀργύρου, εἰπούσα αὐτῷ ὅτι δύναται νὰ λάβῃ αὐτὰς καὶ νὰ φροντίσῃ περὶ ἀγορᾶς τῶν δῶρων τοῦ γάμου. Ὁ Χάν-Οὐὲν, οὐτινος αἱ ἐλπίδες εἶχον στεφθῇ ὑπὸ ἐπιτυχίας, μετέβη ἐσπευμένως παρὰ τῇ ἀδελφῇ καὶ τῷ γαμβρῷ του, ὅπως ἀνακοινώσῃ αὐτοῖς τὴν εὐτυχῆ εἰδησίαν.

Ἦως ὅμως ἡ Λευκὴ ἐπέτυχε τὰς 100 οὐγγίαις ἀργύρου; Ἀπὸ τῆς προηγουμένης νυκτὸς εἶχε συγκαλέσῃ διὰ τῆς μαγικῆς τῆς δυνάμεως πάντας τοὺς δαίμονας τῶν πέγτε μερῶν τοῦ κόσμου, καὶ εἶχε ζητήσει παρ' αὐτῶν χρήματα. Οὗτοι τῇ ἐκόμισαν τὸ ρηθὲν ποσόν, κλέψαντες αὐτὸ ἀπὸ τοῦ ταμείου τῆς πόλεως.

Ἐπεταῖ ὅτι ὅταν ὁ εὐτυχῆς ἐραστὴς μετέβη παρὰ τῇ ἀδελφῇ του, εὗρεν αὐτὴν τε καὶ τὸν σύζυγόν τῆς ἐν οἰκτρᾷ θέσει· ὠδύροντο ἀμφοτέροι ἐπὶ τῇ συμφορᾷ. Καὶ ὁ μὲν Κόγκ-Φοῦ, ἐρραβδίσθη μὴ δυνάμενος νὰ δικιολογήσῃ τὴν ἔλλειψιν τῶν χρημάτων ἐκ τοῦ Ταμείου, εἶτα ὅμως, ἰδὼν τὸ σῆμα τοῦ

Ταμείου ἐπὶ τοῦ ἀργύρου τοῦ Χάν-Οὐὲν, ἠγχαρίστη νὰ μνηύσῃ αὐτὸν, ὅστις καὶ συλληφθεὶς ἤχθη ἀλυσσοδέτος ἐνώπιον τοῦ Δικαστοῦ. Ἀγνοῶν τι νὰ εἴπῃ πρὸς ἀπολογία του ὁ συλληφθεὶς, διηγήθη ὅτι τὸ ποσὸν τῷ ἔδωκε φίλος, οὐτινος δὲν ἐνεθυμείτο τὸ ὄνομα· ἀλλ' ἡ ῥάβδος ἠνάγκασεν αὐτὸν νὰ ἡμολογήσῃ ἐπὶ τέλους τὴν ἀλήθειαν. Ὅταν ὅμως ἡ ἀστυνομία μετέβη πρὸς σύλληψιν τῶν κυριῶν, δὲν εὗρεν ἢ οἰκίαν κενὴν, πληροφορηθεῖσα ὅτι εἰς αὐτὴν κατῶκον φάσματα.

Αἱ δύο μάγισσαι εἶχον ἀποδράσει καταστάσαι ἀόρατοι. Ἡ μικρὰ Κυανὴ ἐπὶ ὑψηλοῦ καθημένη νέφους παρετήρει τὸν δικαστὴν ὅστις ἀπεφάσιεν ἵνα ὁ Χάν-Οὐὲν μὴ θανατωθῇ, ἀλλ' ἐξορισθῇ εἰς Σοῦ-Σὴ-Φοῦ. Ἐν τῇ πόλει ταύτῃ παρουσιάσθη εἰς τὸν Γοῦ, φίλον τοῦ Γάγγ, πρῶτον διδασκάλου καὶ προῖσταμένου του· ἐκάθητο ἀτάραχος ἐν τῷ καταστήματι τοῦ Γοῦ, ὅταν αἴφνης ἡ Λευκὴ καὶ ἡ μικρὰ Κυανὴ ἐνεφανίσθησαν ἐνώπιόν του. Ὁ ἀτυχῆς νέος δὲν ἠγχαρίστη ἐκ τῆς παρουσίας των. Ἐξύβρισε μάλιστα αὐτὰς ὡς μαγίσσας καὶ προζένους τῶν δυστυχίων του. Ἀλλ' ὅτε ἡ Λευκὴ ἐξέθηκεν εἰς τὸν Γοῦ, ὅτι ὁ Χάν-Οὐὲν ἦν μνηστήρ τῆς, ὅτι οὔτε αὐτὴ οὔτε ἡ θεραπαινὶς τῆς ἦσαν μάγισσαι, καὶ ὅτι μετὰ μόχθου πολλοῦ ἀφίκοντο περὶ χάριν τοῦ νέου, ὁ Γοῦ ἐπεισε τὸν Χάν-Οὐὲν νὰ πιστεῦσῃ εἰς τὴν διήγησιν των χάριν τῆς ὑπολήψεως τῆς Λευκῆς, διότι ἐν Κίνα οὐ μόνον τὸ νὰ νυμφευθῇ τις δις, ἀλλὰ καὶ τὸ νὰ μνηστευθῇ δις θεωρεῖται ἀτιμία.

Συμβουλευθεὶς ἀστρολόγον τινὰ ὁ νεανίας περὶ τῆς καταλλήλου διὰ τὸν γάμον ἡμέρας, ἀπεφάσισε νὰ νυμφευθῇ τὴν Λευκὴν. Μετὰ τὸν γάμον ἀποκατέστη εἰς τὴν πόλιν ὁ Χάν-Οὐὲν, μετερχόμενος τὸν φαρμακοποιόν.

Τὴν πρόσοψιν τῆς οἰκίας του ἐχρωμάτισε διὰ χρώματος ζωηροῦ· ἐχάραξε δὲ τὴν ἐπιγραφὴν «Παογγάν-Τάγγ», ἧτοι «ἀποθήκη ὑγείας». Δέον νὰ προσθέσωμεν ὅτι δὲν ἐχάραξε τὰς λέξεις «Ποῦ-Χοῦ», ἃς οἱ πλείστοι τῶν Κινέζων τιθέασιν ἐπὶ τῶν θυρῶν των, καὶ αἰτινες σημαίνουσι «Δὲν θὰ σᾶς ἀπατήσω», διότι ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τῆς συζύγου τοῦ ὁ Χάν-Οὐὲν εἶχε καταστῆ αἰρετικὸς Κινέζος, δυσφημισθεὶς. Ἐφ' ὀλόκληρον μῆνα οὐδεὶς πολίτης παρουσιάσθη. Τότε ἐχάραξε τὴν ἐξῆς ἀγγελίαν. «Χάν-Οὐὲν, διδάκτωρ τῆς ἱατρικῆς, ἐντριβῆς περὶ τὴν τέχνην τοῦ θεραπεύειν πάσας τὰς νόσους». Καὶ πάλιν ὅμως πελάται δὲν παρουσιάζοντο. Ἡμέραν τινὰ ἡ Λευκὴ ἀγγελεῖ εἰς τὸν σύζυγόν τῆς ὅτι ὅσον οὐπω θὰ ἐνσκήψῃ λοιμὸς καὶ ὅτι αὐτὴ θὰ προποτίμαζε καταπότια, δι' ὧν στιγμιαίως θὰ ἐθεραπεύοντο οἱ πάσχοντες. Ἐπὶ τῇ καλῇ ταύτῃ εἰδήσει ὁ Χάν-Οὐὲν δὲν κατελήθη ὑπὸ χαρᾶς. Κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην ἡ Λευκὴ ἐπεμψε τὴν μικρὰν Κυανὴν ἐπὶ νεφέλης καθ' ἣν ἄπασαν τὴν χώραν, ὅπως ἐπιχύσῃ δηλητηριώδεις ἀτμούς εἰς τὰς λίμνας καὶ τὰ φρέατα. Ὡς ἦν ἐπόμμενος ἡ ἐπιδημία ἐνέσκηψε, καὶ ὁ κόσμος ἠναγκάσθη νὰ καταφύγῃ εἰς τοὺς ἱατρούς. Ὁ Χάν-Οὐὲν διὰ τῶν καταποτίων τῆς Λευκῆς ἐθεράπευε πάντας. Αὐθωρεὶ δ' ἀπέκτισε φήμην, δι' ἧς ἐπλήρωσε τὰ θυλάκιά του.

Ἀλλ' ἡ Λευκὴ, παρατηρήσασα τοὺς ἀστέρους, ἀνεκάλυψε νέας δυστυχίας. Ἡ ἐορτὴ τοῦ Γοῦν-Γιάγκ προσηγγίζεν, ἡ δὲ Λευκὴ καὶ ἡ θεραπαινὶς αὐτῆς ἐγίνωσκον ὅτι κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὑπῆρχε συνήθεια νὰ πίνωσι τὸ τέιον μετὰ θείου μειγμένον ὅπως ἀποδιώξωσι τὰ κακὰ πνεύματα, καὶ ὅτι ἂν αὐταὶ ἔπιον ἐκ τοῦ τείου τούτου, θὰ μεταβάλλοντο αὐθὶς εἰς ὄφεις. Ἡ μικρὰ Κυανὴ ὑπεκρίθη τὴν ἀσθενῆ ὅπως ὑπεκφύγῃ.

Αλλ' ὁ Χάν-Οὐέν, ὅστις εἶχεν ἐκ νέου ὑποπτρευθῆ ὅτι ἡ σύζυγός του ἦν μάγισσα, εβίβασεν αὐτὴν φιλοφρονῶς νὰ πῖν ὀλόκληρον τεῖον κύπελλον κατὰ τὴν ἐορτὴν, καὶ εἶτα ἀπῆλθεν εἰς τὸ φαρμακεῖόν του. Ἐπανελθὼν, ἀνήγειρε τὰ παραπετάσματα τῆς κλίνης, ὅπως παρατηρήσῃ τὴν σύζυγόν του, ἥτις ἐκοιμάτο. Ἀλλά... τί βλέπει ἀντ' αὐτῆς, ὄφιν λευκὸν μὲ μεγάλους ὀφθαλμούς! Οἱ ὀφθαλμοὶ του εἶχον ἐπιθεβιωθῆ! Ἐπεσε νεκρός!

Ὅταν παρῆλθεν ἡ ἐορτὴ τῆς πόσεως τοῦ τεῖου, ἡ μικρὰ Κυανὴ εἰσῆλθεν εἰς τὸν θάλαμον καὶ εὔρε τὸν κύριόν της πτώμα. Ἐκάλεσε τότε τὴν κυρίαν της, ὅπως ἐπαναλάβῃ τὴν ἀνθρωπίνην μορφήν ὅσον οἶόν τε τάχιον. Ὁ λευκὸς ὄφιν προσέλαθεν αὐτὴς τὴν μορφήν γυναικὸς καὶ ἡ Λευκὴ ἔκλυσε τὸν θάνατον τοῦ συζύγου της, δηλώσασα ὅτι θὰ ἐπορεύετο πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ φυτοῦ τῆς ἀθανασίας, ἵνα ἐπαναφέρῃ αὐτὸν εἰς τὸ ζῆν. Ἀνεχώρησε λοιπὸν ἐπὶ τῆς νεφέλης της πρὸς τὴν χώραν τῶν Θεῶν, τῶν πνευματικῶν καὶ τῶν πολλῶν ἄλλων ὑπερφυσικῶν ὄντων τῶν ὀδοιπορούντων ἐπὶ νεφελῶν. Θὰ ἦτο λίαν διεξοδικὸν νὰ διηγηθῶμεν τὰς συναντήσεις, τὰς φιλοφρονήσεις, τὰς ὑβρεις καὶ τὰς μάχας αὐτῆς πρὸς πάντα τὰ μνησθέντα ὄντα. Ἀρκεῖ νὰ σημειώσωμεν ὅτι μίαν φορὰν ἡ Λευκὴ ἐφρονέθη ὑπὸ τοῦ ἀστέρος Νάν-Σίγγ καὶ ὅτι ἐπομένως οἱ ἥρωες τῆς μυθιστορίας δὲν ὑπῆρχον πλέον, ὁπότεν αἰφνης ἡ Λευκὴ ἐπαναφέρεται ἐν τῇ ζωῇ ὑφ' ἐνός ὑπερφυσικοῦ ὄντος, διότι ἀνεκαλύφθη ὅτι ὁ μετὰ τοῦ Χάν-Οὐέν γάμος της ἦτο πρὸ αἰώνων προαποφασισμένος, καὶ ὅτι ἡ Λευκὴ ἦν προωρισμένη ὑπὸ τοῦ Φῶ νὰ εἰσαγάγῃ εἰς τὸν κόσμον τὸ πνεῦμα τοῦ ἀστέρος Οὐέν Σίγγ.

Ἡ Λευκὴ, ἀναζήσασα, εὑρίσκει τέλος τὸ φυτὸν τῆς Ἀθανασίας, καὶ ἐπιστρέψασα οἰ-

καδὲ, διατάσσει, τὴν μικρὰν Κυανὴν νὰ τῆ βράσῃ καὶ νὰ ποτίσῃ δι' αὐτοῦ τὸν σύζυγόν της. Οὗτος ἐγείρεται ἄμα αἰσθανθεὶς τὸ ποτὸν ὡς ἐκ βάθους ὕπνου, καὶ ὀνειδίζει ἀποτόμως τὴν Λευκὴν ὅτι ἦτο Νηρηΐς καὶ ὄφιν.

Αὕτη καὶ ἡ μικρὰ Κυανὴ ἀποκρούουσι ἐντόμως τὴν κατηγορίαν καὶ κατορθοῦσι συμβιβασμὸν δεικνύουσαι τῷ Χάν-Οὐέν τὸν ἐν τῇ αἰθούσῃ λευκὸν ὄφιν κατακεραυτωμένον, διαβεβαιώσασα αὐτὸν ὅτι ἦν ἐκεῖνος ὃν εἶχεν ἰδεῖ ἐπὶ τῆς κλίνης.

Μετ' ὀλίγον ἡ ἐπιθεξία, ἀλλ' ἐπικίνδυνος, αὕτη γυνὴ, κατεσκεύασε καταπότια διὰ τὴν σύζυγον τοῦ Διοικητοῦ τῆς πόλεως. Ὁ Χάν-Οὐέν προσεκλήθη εἰς τὴν οἰκίαν ὡς ἱατρός, καὶ μετέβη ἐκεῖ φέρων μετ' ἑαυτοῦ τὰ καταπότια. Ταῦτα ἐθεράπευσαν πάραυτα τὴν κυρίαν, ὁ δὲ Διοικητὴς ἔδωκε πρὸς πληρωμὴν τῷ ἱατρῷ τέσσαρα τεμάχια σπρικού ὑφάσματος, ἐφ' οὗ ὑπῆρχον ἐζωγραφισμέναι ἄνθη, καὶ χιλίαι οὐγγίαι ἀργύρου, καὶ διέταξε νὰ τὸν συνοδεύσωσι μέχρι τῆς οἰκίας του ἐπὶ πηλαγκίνου ὀκτώ μουσικοί.

Ἡ Λευκὴ, ὅπως ἀπαλλάξῃ αὐτὸν ζηλοτύπου ἐπιβουλῆς ὀργανωθείσης ὑπ' ἄλλων ἱατρῶν, ἐνήργησε νὰ διαπραχθῇ κλοπὴ μαγικὴ ἐν τῷ ἀνακτόρῳ τοῦ Αὐτοκράτορος καὶ, δευτέραν ταύτην φορὰν, ἡ μαγεία της, ἀντὶ νὰ ὤρελῃσῃ, ἔβλαψεν αὐτὸν, διότι ὁ Χάν-Οὐέν συνελήφθη ὡς ὁ αὐτομαχὸς τῆς κλοπῆς καὶ κατεδικάσθη εἰς ἐξορίαν.

Ἀπῆλθε λοιπὸν εἰς Τσίγγ Κιάγκ, φέρων ἐντὸς τῆς χειρὶδος τοῦ ἐπιστολῆν συστατικὴν πρὸς τὸν ἰδιοκτῆτην τῆς ἐρυθρᾶς οἰκίας τῆς ὁδοῦ τῶν φίλων τῆς Ἰτέας. Ἐκεῖ ἠτήνησεν, ἡ δὲ Λευκὴ, ἥτις τὸν εἶχεν ἀκολουθήσῃ μετὰ τῆς μικρᾶς Κυανῆς ἐναερίως, ἐθεράπευσεν αὐτὸν διὰ καταποτίου μαγικοῦ καὶ τὸν ἐπεισεν ἐκ νέου περὶ τῆς ἀθωότητος καὶ ἀφροσύνης της. Ἀλλ' ὀλίγον ὕστερον Βουδι-

στὴς μοναχὸς κατέπεισε τὸν Χάν-Οὐέν ὅτι μετ' ὄλα ταῦτα ἡ σύζυγός του ἦν πνεῦμα ὄφιν καὶ τὸν ἐκράτησεν ἐν τῷ ναῷ τοῦ χρυσοῦ ὄφιν, μ' ὄλας τὰς παρακλήσεις καὶ διαμαρτυρήσεις τῆς Λευκῆς καὶ τῆς μικρᾶς Κυανῆς.

Τέλος ἡ Λευκὴ, ἀπελπισθεῖσα, ἔπειψε τοὺς Βασιλεῖς Δράκοντας τῶν τεσσάρων θαλάσσιων εἰς τὸν ναόν, διατάξασα αὐτοὺς νὰ ποιήσωσι κατακλυσμὸν περὶ αὐτοῦ. Οἱ δράκοντες ὑπήκουσαν ἀλλ' ὁ Βουδιστὴς μοναχὸς ἀνέστειλε τὴν ὄρμην των, καὶ ὁ κατακλυσμὸς, ἀντὶ νὰ καταστρέψῃ τὸν ναόν, ἐπνίξε τοὺς κατοίκους τῆς πόλεως, κειμένης εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄφιν.

Ἡ Λευκὴ ἐπήνεγκεν οὕτω καταστροφὴν ἣν δὲν ἐπέσμεν. Συνεβούλευσεν ὅθεν τὴν μικρὰν Κυανὴν νὰ μεταβῶν ἐμοῦ εἰς τὴν κρύπτειν τῶν Καθαρῶν Ἀνέλων, ὅπως ἀγνισθῇ διὰ τὸ ἔγκλημα της. Καθ' ὄδον ὅμως εἶδον ἀπὸ τοῦ ὕψους τῶν νεφῶν τὸν Χάν-Οὐέν, ὅστις ἐπορεύετο εἰς τὴν γενέθλιον αὐτοῦ πόλιν, ὅπως γίνῃ μοναχὸς Βουδιστῆς.

Ἡ Λευκὴ καὶ ἡ Μικρὰ Κυανὴ, κατῆλθον πάραυτα, διηγήθησαν αὐτῷ ἱστορίας ὀμνικαλήεις, καὶ συνεφιλιώθησαν αὐτῆς μετ' αὐτοῦ. Συνώδυνσαν δὲ αὐτὸν εἰς τὴν πρώτην του διαμονὴν μεταθέντες δὲ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ γαμβροῦ τοῦ Κόγγ-Φοῦ, κατέλυσαν ἐν αὐτῇ. Ἐν αὐτῇ ὁ Χάν-Οὐέν καὶ ἡ Λευκὴ ἀπέκτησαν υἱόν, ὁ δὲ Κόγγ-Φοῦ θυγατέρα. Πρὸ τῆς γεννήσεώς των συνεφώνησαν ἵνα ἐὰν γεννηθῇ υἱὸς παρὰ τῶν μὲν καὶ κόρη παρὰ τῶν δὲ, οἱ δύο ἐξάδελφοι συζευχθῶσιν. Οὕτω τὸ τέκνον τῆς Λευκῆς, ὕπερ δὲν ἦτο ἄλλο ἢ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀστέρος Οὐέν-Σίγγ, ἦτοι ἡ λογομάθεια, ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον. Ἐν αὐτῇ μετὰ τὴν γέννησίν του, ὁ Βουδιστὴς μοναχὸς, περὶ οὗ λόγος ἀνωτέρω ἐγένετο, διέταραξε τὴν εὐτυχίαν τῆς οἰκογενείας, πέμψας τὸ κεχρυσωμένον ἀγγεῖόν του εἰς τὴν

Λευκὴν ὑπὸ τὸ πρόσχημα ὅτι περιεῖχε καθάρωτατον τεῖον πρὸς χοῆσιν αὐτῆς. Ἀμα ἡ Λευκὴ ἐθίξεν αὐτὸ ἐνώπιον τοῦ συζύγου της, μετεβλήθη εἰς ὄφιν λευκὸν περιτυλιχθέντα εἰς τὴν ράβδον τοῦ Βουδιστοῦ, ὅστις τὴν σπιγμὴν ἐκείνην εἰσήρχετο εἰς τὴν οἰκίαν. Ὁ μοναχὸς λαθὼν τὸν ὄφιν, ἀπῆλθεν εἰς τὸν ναόν. Ἡ οἰκογένεια παρηκολούθησεν αὐτόν. Ἐκεῖ, ἐν τῷ ναῷ, ὑπεσχέθη ὅτι ὅταν ὁ υἱὸς τῆς Λευκῆς ἀπέκτα γνώσεις φιλολογικὰς, θὰ ἐβλεπέν ἔτι ἅπαξ τὴν μητέρα του. Δεῖξας δὲ τὴν Λευκὴν ὑπὸ τὴν ἀνθρωπίνην μορφήν της, ἐθίξε τὸν ναόν διὰ τῆς μαγικῆς ράβδου της, ἐθίξε τὸν ναόν διὰ τῆς μαγικῆς ράβδου της, ὀλόκληρον δὲ τὸ οἰκοδόμημα μετεποπίσθη, ἡ δὲ Λευκὴ ἐβουβίσθη ἐν τῷ ποταμῷ καὶ εἶτα ὁ ναὸς ἐκάλυψεν αὐτὴν ἐπανελθὼν εἰς τὴν θέσιν του.

Ὁ Βουδιστὴς ἀπῆλθε τότε ἐπὶ νεφέλης εἰς τὸν ἐπὶ τοῦ χρυσοῦ ὄφιν ναόν του.

Ὁ υἱὸς τοῦ Χάν-Οὐέν προώδευεν εἰς τὴν λογομάθειαν. Ὑπέστη ἐπιτυχῶς τρεῖς ἐξετάσεις τῆς Κυβερνήσεως, αἵτινες ἐν Κίνα ὀδηγοῦσιν εἰς τὰς ἐπισημοτέρας θέσεις. Κατὰ τὴν τελευταίαν ἐξέτασιν, ἐν ἣ παρίστατο ὁ Αὐτοκράτωρ, ὁ νεανίας ἐκαλύφθη ὑπὸ δαφνῶν.

Πρὸς ἀνταμοιβὴν τότε τοῦ νεοῦ, ὁ ναὸς ἐξετοπίσθη αὐτῆς, καὶ ὁ νέος εἶδε τὴν μητέρα του, τὴν ὡραίαν Λευκὴν. Ὁ Βουδιστὴς ἐδήλωσεν ὅτι αἱ ἀμαρτίαι αὐτῆς ἤδη ἐλύθησαν, καὶ διατάξας αὐτὴν νὰ βαδίσῃ ἐπὶ λευκῆν νεφέλην, ἀνελοῦσεν πάραυτα εἰς τοὺς οὐρανοὺς.

Ὁ Χάν-Οὐέν μετεμορφώθη ὡσαύτως εἰς νεφέλην κυανὴν, καὶ ἠκολούθησεν οὕτω τὴν σύζυγόν του εἰς τὴν εὐδαίμονα κατοικίαν τοῦ Φῶ.

Ὁ υἱὸς των, πρὶν ἐπανέλθῃ εἰς τὴν πρωτεύουσαν, ἐνυμφεθῆ τὴν θυγατέρα τοῦ Κόγγ-Φοῦ, ἐκπληρῶν τὰς ὑποχρεώσεις, αἵτινες συ-

ναμολογήθησαν πρὸ τῆς γεννήσεως ἀμφοτέρων. Ἡ νύμφη ἦτο χαριστάτη κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν γάμων, ὁ δὲ γαμβρὸς θελκτικώτατος.

Καὶ οὕτω λήγει τὸ Κινεζικὸν μυθιστόρημα.

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΦΥΕΙΣ.

Ἡ Ἑλλάς ὑπῆρξε γόνιμος προνομιοῦχων πνευμάτων. Ζητεῖται τίνες ἐκ τῶν πολυαρίθμων τούτων ἀνδρῶν ὑπῆρξαν οἱ ἀξιοὶ τῆς δάφνης. Πρὸ τούτου ὁμοῦ δέον νὰ ποιήσωμεν τὴν ἐξῆς διευκρίνισιν. Οἱ μεγαλοφυεῖς ἄνδρες δύνανται νὰ ἐξετασθῶσιν εἴτε αὐτοὶ καθ' ἑαυτοὺς, εἴτε σχετικῶς πρὸς τὴν ἐπιρροὴν ἣν ἐξήσκησαν. Διότι συνεχῶς συμβαίνει μεγαλοφυεῖς τινες νὰ ὦσιν ἔξοχοι λίαν καὶ ὁμοῦ νὰ ἐξήσκησαν ἥττονα ἐπιρροὴν ἄλλων ὑποδεστέρων. Ἡ ἐπιρροή αὕτη δὲν εἶναι ἀπόρροια τῆς ἀξίας, ἀλλὰ τῶν περιστάσεων. Ἐκτός δὲ τούτου πρέπει νὰ ληφθῆ ὑπ' ὄψιν καὶ τὸ εἶδος τῆς παιδείας τῶν ἐξόχων πνευμάτων. Διότι ἐάν τις φέρ' εἰπεῖν εἶναι κάτοχος ἐπιστήμης, ἢ ἐξασκοῦσιν ὀλίγιστοι, δὲν δύναται νὰ ἐπιδράσῃ ἐπὶ τῆς κοινωνίας, ὅσον ἄλλος μετερχόμενος ἐπιστήμην κοινωτέραν.

Ἐκ διαλειμάτων γεννᾶται εἰς μεγαλοφυῆς. Οἱ καιροὶ δὲν εἶναι βοηθητικοί; Τότε, ἢ μένει καθ' ὀλοκληρίαν ἄγνωστος, ἢ μόλις ἀκούεται. Ἄλλος εὐρίσκει τὰς περιστάσεις καταλλήλους καὶ δοξάζεται. Δοξάζεται δὲ πλειότερον ἀνὴρ ἐκ χονδροειδῶν καὶ ἀμαθῶν γονέων καταγόμενος, ἢ ἀνὴρ καταγόμενος ἐκ τῆς τάξεως τῶν ἐπιστημόνων. Ὅπως τὸ θέμα μου καταστήσω καταληπτότερον, ἀς λάβω παραδείγματα ἐκ τῆς πατρίδος μου Ἰταλίας. Θὰ ἦτο προτιμώτερον ἂν ἐλάβανον τοιαῦτα παραδείγματα πρῶτον ἐκ τῆς Ἑλλάδος, ἀλλ' ἐνε-

κα ἐθνικῆς φιλοτιμίας ἀρχομαι δι' Ἰταλικῶν, καὶ εἶμαι, φρονῶ, συγγνωστός.

Ὁ Πετράρχης εἶχε πνεῦμα ἀπεριόριστον· ἂν δὲν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τοὺς καιροὺς καὶ τὰς περιστάσεις, ὁ Πετράρχης θὰ φανῆ ἡμῖν ἀνώτερος τοῦ Δάντου· ἐὰν ὁμοῦ πράξωμεν τὸ ἐναντίον, ὅπερ καὶ δίκαιον εἶναι, τότε θὰ ἴδωμεν ὅτι ὁ Δάντης εἶναι ἀνώτερος ἐκείνου. Οὗτος ἐν καιρῷ βαρβαρότητος καὶ ἀμαθείας, ἐν καιρῷ ἐξαγριώσεως καὶ ἀδελφομαχιῶν, κατώρθωσε νὰ φέρῃ εἰρήνην, θρησκείαν καὶ παιδείαν εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Ὁ Πετράρχης ὁμοῦ ἔγραφε πρὸς ἀνθρώπους φιλοσόφους, πεπαιδευμένους, φιλοθρήσκους καὶ διὰ γλώσσης ἦν εὖρεν ἐτοίμη. Εἶναι ἀληθές, ὅτι ἐκαθάρισεν αὐτὴν, τὴν ἐλείανε, τὴν ἐπλούτισεν· ἀλλ' ὁμολογουμένως ἡ τιμὴ ὀφείλεται πλειότερα εἰς τὸν ἐφευρέτην.

Εἰς τὰς ἡμέρας μας ὑπῆρξαν ὁ Ἀλφιέρης καὶ ὁ Μόντης. Οὐδεὶς ἀμφιβάλλει ὅτι ὁ πρῶτος εἶναι ἀνώτερος ἐὰν ὡς ἄτομον ἐξετασθῆ, διότι οὗτος τὴν Ἰταλικὴν τραγωδίαν τὴν ἐτελειοποίησε τόσο, ὥστε ἐφάνη ὡς ἐφευρέτης, καὶ διὰ τοῦτο θεωρεῖται σχεδὸν ἐφάμιλλος τοῦ Σοφοκλέους. Ὁ Θέσπις ἐφεύρε παρά τοις Ἕλλησι τὴν τραγωδίαν, ἀλλ' ὁ Σοφοκλῆς τόσω μετέβαλεν αὐτὴν, ἢ μᾶλλον τὴν ἐτελειοποίησεν, ὥστε ἐκλήθη δικάως πατὴρ τῆς τραγωδίας. Ἐὰν λοιπὸν ἐξετάσωμεν τὴν ἐπιρροὴν ἣν ἀμφοτέροι οὐ ρηθέντες, Ἀλφιέρης καὶ Μόντης, ἐξήσκησαν ἐπὶ τῆς Ἰταλικῆς φιλολογίας, φρονῶ, καὶ πολλοὶ θὰ συμφωνήσωσι μετ' ἐμοῦ, ὅτι ὁ Μόντης ὑπῆρξεν ἀνώτερος τοῦ Ἀλφιέρη, καθόσον ὁ Μόντης διέπρεψεν εἰς πᾶν εἶδος συγγραφῆς οὐ μόνον, ἀλλὰ καὶ καθωδήγει διὰ τοῦ ἰδίου παραδείγματος τὴν νεολαίαν εἰς τὴν εὐθείαν ὁδόν. Τὸν Δάντην ἐπῆνον πολλοὶ, ἀλλ' ὀλίγοι τὸν ἀνεγίνωσκον. Ἐὰν ἡ Θεία Κωμωδία κατέστη δημοτικὴ, ἐφείλεται τοῦτο τῷ Μόντη.

Ἐλθῶμεν νῦν εἰς τοὺς Ἕλληνας.

Ἐγὼ θὰ ἔδιδον τὴν δάφνην τῆς νίκης εἰς τὸν Ὀμηρον, τὸν Πυθαγόρα, τὸν Σωκράτην, τὸν Πλάτωνα καὶ τὸν Ἀριστοτέλην. Δίδω δὲ καὶ τοὺς λόγους.

Ὁ Ὀμηρος κατέστησεν ὅλους τοὺς Ἕλληνας μίαν οικογένειαν. Οἱ ραψῶδοι περιήρχοντο τὰς πόλεις ἅπασας τῆς Ἑλλάδος καὶ ἔψαλλον τοῦ Ὀμήρου τὰ ἔπη, ἅπερ εὐμαθεῖς καὶ ἀμαθεῖς ἤκροῶντο κεχνηότες. Ἡ Ἰλιάς καὶ ἡ Ὀδύσεια εἰσὶ πλήρεις σοφίας· ὁ λαὸς λοιπὸν οὐ μόνον ἐτέρπετο, ἀλλὰ καὶ ἐδιδάσκετο. Τὸν Ὀμηρον συνήθως ἐκάλουν «φιλόσοφον τῶν Ποιητῶν» καὶ λίαν δικάως, διότι ἐν τοῖς ποιήμασί του ὑπάρχει διεσπαρμένη ἡ ὑψηλότερα ἐπιστήμη. Οἱ ποιηταὶ, οἱ ῥήτορες, οἱ φυσικοὶ, οἱ ἱστορικοὶ, οἱ πολιτικοὶ, οἱ νομοθέται, οἱ διδάσκαλοι, οἱ ζωγράφοι, οἱ ἀγαλματοποιοὶ, ἐπειράθησαν νὰ λάβωσι παρ' αὐτοῦ εἰκόνας, δύναμιν, συμβουλὰς, ἐμπνεύσεις.

Ὁ Ὀμηρος διὰ τῆς ποιήσεως ἐξῆψεν εἰς τὰς καρδίας τὸ πῦρ τῆς δόξης καὶ ἀνύψωσε τοὺς νόας εἰς τὴν μελέτην τοῦ ἀληθοῦς. Ὁ Πυθαγόρας εὗρε τοὺς θνητοὺς διατεθειμένους ἤδη εἰς τὴν καλλιέργειαν τοῦ ἀληθοῦς, ἠδυνήθη ἐπομένως νὰ διαδώσῃ εὐρύτερον τὰ φιλοσοφικὰ δόγματα καὶ νὰ ἐντυπώσῃ αὐτὰ πλειότερον εἰς τὰς ψυχάς.

Οἱ ραψῶδοι ἔψαλλον τὰ ὁμηρικὰ ἔπη εἰς τὰς ὁδοὺς· οἱ ἀκροαταὶ ἐντελαμβάνοντο ὅσον ἡ διανοητικὴ ἐκάστου ἀνάπτυξις ἐπέτρεπεν. Οἱ μαθηταὶ τοῦ Πυθαγόρα δὲν ἐπραττον τὸ αὐτό. Ἐλεγόν τινα εἰς τὸν ὄχλον, ἀλλ' εἰς τοὺς μᾶλλον ἀνεπτυγμένους ἐδίδασκον ἄλλα πράγματα.

Ὁ Σωκράτης ἐπραξεν ὅ,τι καὶ ὁ Πυθαγόρας. Εἶναι ὁμοῦ ἀπίστευτον πῶς ἐξῆπτετο τὸ παρ' αὐτοῦ θεμιμένον πῦρ. Ἐγίνωσκεν ὡς ἐξ ἐνστίχτου τοὺς ἀνθρώπους· ἐνηνῶν ὅσους τῷ ἐφαίνοντο ἱκανοὶ πρὸς ἐξά-

σκησιν τῆς ἀρετῆς· εἰς τὰς μετὰ φίλων συνδιαλέξεις ἐδίδασκεν ἄλλα. Οἱ ἀκούοντες αὐτοῦ, διέδιδον πανταχοῦ τὰς ὑψίστας τῶν ἀληθειῶν. Ὁ φθόνος ἐπίκρανε τὸν Πυθαγόρα, ἀλλὰ δὲν ἔφθασε μέχρι τοῦ νὰ τὸν φονεύσῃ, ὅπως συνέβη τῷ Σωκράτη. Ὁ Σωκράτης ὑπεστήριξε τὸ ἐνιαῖον τοῦ Θεοῦ. Ἐκλήθη λοιπὸν ἐχθρὸς τῶν Θεῶν καὶ κατεδικάσθη νὰ πίνῃ τὸ κώνειον. Καὶ ὁμοῦ οἱ μαθηταὶ του μετὰ τὸν θάνατόν του ὑπῆρξαν ὡς αὐτὸς· ἐνθερμοὶ κήρυκες. Τοιαύτη σταθερότης ἔκαμε καὶ αὐτοὺς τοὺς δικαστάς του νὰ ὁμολογήσωσιν ὅτι ὁ Σωκράτης ἦν ἀθῶος, καὶ δὴ καὶ θεός.

Πρῶτος ἐκ τῶν δπαδῶν τοῦ Σωκράτους ὑπῆρξεν ὁ Πλάτων. Ὁ Σωκράτης οὐδὲν ἔγραψεν. Ὁ Πλάτων πάντα μόχθον κατέβαλεν, ὅπως διασώσῃ καὶ καταστήσῃ κοινὴν τὴν διδασκαλίαν τοῦ διδασκάλου του. Εἰς τὸ εὐγενὲς ἔργον ἔσχε μιμητὴν τὸν Ξενοφῶντα. Τόσον ἐθαυμάσθη ὁ Πλάτων, ὥστε ἐκλήθη θεός.

Ὁ Ἀριστοτέλης διήκουσε τὰ μαθήματα τοῦ Πλάτωνος· ἀλλὰ προῦχώρησε πλειότερον αὐτοῦ. Ὁ Πλάτων διέπρεψεν ἐν τῇ μεταφυσικῇ καὶ τῇ ἠθικῇ, οὐχὶ ὁμοῦ καὶ τῇ φυσικῇ. Ὁ Ἀριστοτέλης ἐκαλλιέργησε πᾶσας τὰς ἐπιστήμας, καὶ ἰδίως τὴν φυσικὴν ἱστορίαν. Ἐγραψε τόσα καὶ τόσω εὐκρινῶς, ὥστε πολλοὶ ὑπέθεσαν ὅτι πολὺς τῶν γνώσεών του εἶχε κλέψει. Ἄλλ' οὗτοι εἰσὶ παραπολὺ συκοφάνται. Ὁ Φίλιππος, ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος, πάντες οἱ σοφοὶ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, μεγάλως ἐπανοῦσι καὶ ἐξαίρουσι τὸν Ἀριστοτέλην. Ἄλλως τε παρὰ τίνος θὰ ἔκλεπτε τὰς γνώσεις ἐκείνας; Παρὰ τοῦ Πλάτωνος; Ἀλλὰ πολλάκις ἀναφέρει τὰς ιδέας αὐτοῦ, ὅπως τὰς καταπολεμήσῃ.

Πιθανὸν νὰ θαυμάσωσιν οἱ ἀναγνώσται ὅτι δὲν ἀναφέρω τὸν Ἰπποκράτην. Ἄλλ' ὑπομιμνήσκω αὐτοῖς τί εἶπον ἐν ἀρχῇ τῆς

παρούσης. Δὲν πρόκειται περὶ τῆς ἀτομικῆς ἀξίας, ἀλλὰ περὶ τῆς ἐπιρροῆς ἣν οἱ μεγάλοι οὐρεῖ ἐξήσκησαν. Ὁ Ἰπποκράτης ὑπῆρξε μέγας Ἰατρός, ἀλλ' ἡ ἐπιστήμη του δὲν ἀνήκει εἰς πάσας τῆς κοινωνίας τὰς τάξεις.

(Ἐκ τῶν τοῦ Λορέντζου Μαρτίνου).

ΚΡΙΣΕΙΣ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΚΑΙ ΝΕΩΤΕΡΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Οἱ Ἕλληνες καὶ δεσποζόμενοι ἐξωτερικῶς, ἐδέσποζον τῶν Ῥωμαίων πνευματικῶς.

Ὁράτιος.

— Ἡ Ἀνατολὴ ἀνεκάλυψεν, ἀλλ' ἡ φαντασία τῆς ἐσταμάτησε μετὰ τὰ πρῶτα προτόντα αὐτῆς. Ἡ Ἑλλάς ἐμιμήθη, ἀλλ' ἡ ἀπομίμησις αὐτῆς, διευθυνομένη πάντοτε ὑπὸ τῆς καλαισθησίας, ἐλησμόνησε πάραυτα τὰ πρωτότυπα, τὰ ὅποια ὑπερέβη.

Victor Cousin.

— Ὁ πολίτης τῶν ἀρχαίων Ἀθηνῶν, συμμετέχων τῆς ἀπονομῆς τῆς δικαιοσύνης καὶ τῶν πολιτικῶν πράξεων, ἐγένετο ὁ ἀνώτερος τῶν πολιτῶν τοῦ τε ἀρχαίου καὶ τοῦ νέου κόσμου. . . . Τὸ ὑψιπέτες ὕψος καὶ τὸ ἐντεχνον τῶν λόγων τῶν ἀρχαίων ρητόρων τεκμηριοῦσι τὴν νοητικὴν ἱκανότητα τῶν ἀκροωμένων. *John Stuart Mill.*

— Κρίνων τις ἐκ τῆς προόδου τῶν συγχρόνων Ἑλλήνων, δὲν δύναται ἢ ν' ἀνομογήση, ὅτι αἱ μεγάλα ἀρεταὶ τοῦ εὐγενούς τούτου λαοῦ ἀνέλαμψαν ἐν ὑγιεῖ πολιτεία καὶ ἰσχυρᾷ πολιτικῇ συνειδήσει. *Φίσερχερ.*

— Πολλὴ ἀκόμη ὑπάρχει ἐν Ἑλλάδι: ὑποκλυθάνουσα μεγαλοφυΐα, καὶ ἐκ τῶν σπλάγγων αὐτῆς θέλουσι γεννηθῆ καὶ πάλιν οἱ διδάσκαλοι τῆς Δύσεως.

Σατωβριάνδος.

— Ὅστις δῆποτε ἤθελε διανοηθῆ νὰ δεσπόσῃ τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους, θὰ εὕρισκεν ἐν

τῷ ἠνωμένῳ καὶ συντεταγμένῳ πανελληνίῳ ἀκατάμαχτον ἐσωτερικὸν ἀντίπαλον, ὅστις θὰ τὸν ἐξήντλει ὡς ἡ Ἰδρα διὰ τῶν ἀείποτε ἀναφυομένων κερκῶν τῆς.

Αἰμίλιος Βουρνῶφ.

— Ἄν ὁ Θεὸς ἐπλάσσει τὸν κόσμον, ὁ ἄνθρωπος ἀνήγειρε τὸν Παρθενῶνα. Τὸ ἀριστούργημα τοῦ Θεοῦ εἶναι ὁ κόσμος: τὸ τοῦ ἀνθρώπου ὁ Παρθενῶν. *Edgar Quinet.*

— Διῆλθον ὄρας μαγευτικᾶς ἐν τοῖς περικαλλεστάτοις χριστιανικοῖς ναοῖς τῆς Ἰταλίας καὶ ἐθύμασα εἰλικρινῶς τὰς μητροπόλεις τῆς Ῥώμης, τῆς Φλωρεντίας, τῶν Μεδιολάνων. Ἄλλ' αἱ ἐκ τῶν μνημείων ἐκείνων ἐντυπώσεις εἶναι ἀόριστοι καὶ ἀσθενεῖς συγκρινόμενα: πρὸς τὰς ἐντυπώσεις, αἱ μοὶ ἀρῆκεν ἡ θέα τῶν ἐρειπίων τοῦ Παρθενῶνος. *Παρδαλέτης.*

— Τὸ ἑλληνικὸν στέμμα εἶνε μέγα διὰ τὴν ἱστορίαν του, ἀποκατασταθῆσεται δὲ μέγιστον διὰ τὸν ἐν τῷ μέλλοντι προορισμὸν του. *Δουὲ τοῦ Ὁμάλ.*

— Ἐπὶ τῶν ἑλληνικῶν ὁρέων σώζονται ἀπόγονοι ἀνδρῶν ἠρώων, οὓς Ἕλληνας μῆτηρ ἔθρεψεν. Ἐνταῦθα σώζεται σπέρμα ἐκ τοῦ γένους τῶν Ἡρακλειδῶν. *Βύρων.*

— Ἡθελον ὁ μεγαλόδοξος τῆς Ἑλλάδος λαὸς εἰς ἐμὲ νὰ ἐνεπιστεύετο τὴν τύχην, τὸ μέλλον, τὴν ὑπαρξίν του. Ἡθελον πετάξῃ ὡς ἄλλος Σταυροφόρος εἰς τὴν κολαφιζομένην τραύτην Ἰδουμαίαν, ὅπως τῇ παρέξῃ τὸν βραχίονα καὶ τὴν καρδίαν μου, γονυκλινῆς δὲ εἶτα πρὸ τοῦ βράχου τοῦ Παρθενῶνος, νὰ διακηρῶ εἰς τὸν κόσμον, ὅτι ἡ δύναμις ὑπηρετεῖ εἰς τὸν βωμὸν τῆς εὐσεβείας. *Pierre Lebrun.*

— Ὅποῖος ἐξέκτιστος πολιτισμὸς ἦτο ἐκεῖνος, καθ' ὃν εὕρεθη μέγας ἀνὴρ ἐπιστατῶν, ἀρχιτέκτων ἐπινοῶν, ἀγαλματοποιὸς διακοσμῶν, λιθοξόοι ἐπεξεργαζόμενοι, λατόμοι τεχνίται, λαὸς πληρόνων, καὶ ὀφθαλμοὶ ἱκανοὶ νὰ κκατανοήσωσι καὶ νὰ θαυμάσωσι τὸν Παρθενῶνα, τὴν οἰκοδομὴν τῆς ἑλληνικῆς μεγαλοφυΐας. *Λαμαρτίνος.*

— Τὸ δαιμόνιον πνεῦμα τῆς ἀρχαιότητος ὑφίσταται ἔτι καὶ νῦν ἐν τῷ ἑλληνικῷ κόσμῳ, διότι ἡ ψυχὴ τοῦ Ἕλληνος, καθάπερ καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ, ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις εἶναι πρότυπον ἀνθρωπίνης ἐξοχότητος. Πρὸς τὰ ἀνδραγαθήματα τῶν παρωχημένων χρόνων θὰ φανῶσιν ἐφάμιλλοι οἱ Ἕλληνες τῆς παρούσης καὶ τῶν μελλουσῶν γενεῶν. Μὴ πιστεύσωμεν ὅσα ἐξύφαναν κατὰ τοῦ ἑλληνικοῦ χαρακτήρος ἔνιοι τῶν περιηγητῶν καὶ τῶν λεβαντίνων ἐμπόρων. Ἐν τῷ χαρακτῆρι τοῦ λαοῦ τούτου ὑποκλυθάνει εἰσέτι εὐγενῆς, λαμπρᾶ, λεπτὴ καὶ ἐνδοξὸς ὑπόστασις.

Ριχάρδος Κόδερ.

— Τὴν ἀδιάλειπτον συνέχειαν τοῦ ἐθνικοῦ τῶν Ἑλλήνων χαρακτήρος μαρτυρεῖ κατ' ἐξοχὴν ὁ ἔρωσ πρὸς τὰ διανοητικὰ πράγματα καθ' ἑαυτὰ καὶ ἡ βιωτικὴ τῶν πόλεων ἱκανότης, ἡ ἀδιασπᾶστος συνδεομένη μετὰ τῆς ἐμπορικῆς ἐπιτηδειότητος. Ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα ὑφίσταται ἀνευ διακοπῆς ἀπὸ τῶν προϊστορικῶν χρόνων ἕως τῆς σήμερον χωρὶς νὰ ἀπολεσθῇ, καὶ θὰ ὑφίσταται αἰωνίως.

Jebb.

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΟΔΗΓΙΑΙ.

4. Πολλάκις τὸ ὄπλον τοῦ κυνηγοῦ χάνει τὴν δύναμιν τῆς ἐκπυροσκοπήσεως: τοῦτο προέρχεται ἐκ τῶν σκαγίων, τὰ ὅποια περιέχουν καὶ κασσίτερον, ἐξ οὗ γανόνεται ἡ κᾶνα ἐσωτερικῶς καὶ γίνεταί ὡς ἐκ τενεκῆ. Πρὸς διόρθωσιν, γεμίσατε τὸ ὄπλον, ἀλλ' ἀντὶ σκαγίων, ἐνθέσατε ἴσην ποσότητα ὑάλου τριμμένης καὶ ἐκπυροσκοπήσατε. Ἡ ὑαλόκωνις μόνη τὸ καθαρίζει ὡς δεῖ.

2. Πῶς νὰ καθαρίζωμεν τὰς ψήκτρας. Εἶναι καλλίτερον νὰ καθαρίζωμεν δύο συγχρόνως κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον. Πρῶτον

κτενίζωμεν αὐτὰς καλῶς διὰ νὰ ἀποβάλωμεν τὰς ἐπ' αὐτῶν τρίχας ἢ τὴν κόνιν, καὶ, ἀφοῦ βυθίσωμεν μόνον τὰ ἄκρα ἐντὸς πολὺ θερμοῦ ὕδατος, τὰς κοκκίζωμεν μὲ κόνιν βόρακος (χρυσοκόλλας) καὶ τὰς τρίβομεν καλῶς τὴν μίαν ἐπὶ τῆς ἄλλης, ἕως ὅτου καθαρισθοῦν ἐντελῶς, ἔπειτα χύνομεν ἐπ' αὐτῶν θερμὸν ὕδωρ, φυλάττοντες τὸ ὕψισθεν τῆς ψήκτρας ὅσον τὸ δυνατόν στεγνόν, τὰς τινάζωμεν καλῶς καὶ τὰς ἀφίνομεν νὰ στεγνώσουν εἰς τὸν ἥλιον. Αἱ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον καθαριζόμεναι ψήκτραι δὲν μολακῶνουν.

* *

3. Λέγεται ὅτι αἱ μυῖαι δὲν εἰσέρχονται εἰς δωμάτιον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ὑπάρχει κρεμάμενος στέφανος ἐκ φύλλων κερυδιᾶς.

* *

4. Ὁλλανδικὴ κρέμα. Ἐξ κουτάλια τῆς σούπας ζαχαρέως λεπτῆς καὶ κοσκινισμένης, ἕξ κουτάλια ὕδατος, ἕξ κουτάλια λευκοῦ οἴνου, ἕξ ἀυγὰ ὀλόκληρα καλοκτυπημένα εἰς τὸν ζωμὸν καὶ τὰ φλοῦδια ἐνὸς λεμονίου, νὰ βράσουν μαζὺ ὕλα, ἀφοῦ ἀνακατωθοῦν, καὶ ἔχετε τὴν ὀλλανδικὴν κρέμαν τὴν ὁποίαν σερβίρετε κρύαν.

ΠΟΙΗΣΙΣ.

Ο ΒΕΛΟΥΙΝΟΣ ΚΑΙ Ο ΙΠΠΟΣ ΤΟΥ.

(Μετάφρασις).

ὦ! πόσον εἶν' ἀγέρωγος

Ὁ ἵππος Βεδουίνου!

Πῶς θηριώδης ἵσταται,

Πυρίπνοος χρεμαίτε!

Καὶ σείων τὸν αὐχένα του

Μετὰ θυμοῦ πυρίνου,

Ὅραν ὀρθεῖ δασύτριχα,

Βαρύς ποδοκροτεῖ!

Ἐπὶ τεσσάρων ἴσταται
Ποδῶν ἀρειμανίως,
Σφαδάζει φεικίητος,
Ἄνοιγει τοὺς νεφροὺς,
Τὴν κεφαλὴν ἀγέρωχον
Τὴν στρέφει ἑξαισίως,
Τὸ χρῶμα ἔχ' ὑπόχρυσον
Κ' ἰερεύεται ἀφρός!

Μέσω πυροῦ καὶ μελανοῦ
Ἡ χαίτη κυματίζει.
Ὁραία καὶ θαύταριχος
Ὡς μέταξα στιλπνὴ,
Τὸ σχῆμα καὶ τὰ μέλη του
Ἰσχύς καθωραίζει,
Ἐἶν' προπετὲς τὸ στήθος του
Καὶ ἀνυπομονεῖ,

Αἰτίοι εἰς εὐρύτατον
Πεδίον ἀτενίζει,
Μὲ τὸ πυρῶδες βλέμμα του
Αὐτὸ καταμετρά,
Καὶ ἀνορθῶν τὰ ὤτα του,
Ὅξέως χρεμετίζει,
Καὶ ἅπαντα τὰ μέλη του
Αυγίζει τὰ λαμπρά.

Νὰ διατρέξῃ ἤθειεν
Ὡς ἀστραπὴ ταχεῖα
Αὐτὸ . . . με τοὺς δόνοντας του
Νῶν δάκνει λυσσοῦδῶς
Τοὺς χαλινοὺς, ὁ δ' ἵππος
Ἀφίνει τὰ ἦνια,
Κί' ὁ ἵππος τρέχει, ἵπταται
Μ' ἐν κίνημα ποδός.

Ἦττον αὐτοῦ κατέρχεται
Ὁ κεραυνὸς ταχέως!
Καὶ μόλις τότε δύναται
Νὰ τὸν ἀκολουθῇ
Εἰς τὴν ἀμμώδη ἔρημον
Τὸ ὄμμα τοῦ Αυγέως . . .
Νομίζεις ὅτι πνεῦμά τι
Βορρῆως τὸν ὠθεῖ!

Κί' ὁ Βεδουίνος, εὐρωστος,
Γενναῖος ἀναβάτης,
Μὲ τὴν λευκὴν χλαμίδα του
Ἴππεύει ἔπ' αὐτόν.
Καὶ μόνον μ' ἐπιφώνημα
Φωνῆς ἀγριωτάτης
Τὸν κάμνει καὶ τοὺς πόδας του
Δὲν φαίνεται πατῶν!

Ὡς βέλος περιέρχεται
Τὸν δρόμον τὸν ἀμμώδη,
Κ' ἐγείρεται κονίσσαλος
Ἐμπρός του πνιγηρὸς,
Καπνὸν ἐκ τῶν μυκτῆρων του,
Καπνὸν πετᾷ φλογώδη.
Λευκὸς δ' ἀπὸ τὸ στόμα του
Ἐξέρχεται ἀφρός.

Διόλου δὲν ἀπέκαμεν,
Ἄειποτε καλπάζει
Εἰς τὰς ἐρήμους κἀθιδρός
Καὶ μαίνεται πετῶν,
Μετὰ τοῦ ἀναβάτου του,
Ὅν πῶποτε τρομάζει
Τῆς καταγιγῆτος θόρυθος
Ἡ δούπος τῶν βροντῶν!

Μετὰ τοῦ ἀναβάτου του,
Ὅς πῶποτε κοιμάται,
Ἀλλὰ παντοῦ ἀκούρατος
Κι' ὀπλολαμπῆς χωρεῖ,
Καὶ νύκτωρ εἰς τὴν ἔρημον
Ἀτρόμητος πλανᾶται,
Καὶ εἶν' ἐτοιμοπολέμος,
Δόρυ κρατῶν βαρὺ!

(ἔπεται τὸ τέλος).

ΛΥΣΙΣ

Τοῦ ἐν τῷ προηγ. φυλλαδίῳ αἰνίγματος:

Θύμος — Θυμός.

Λύσις τοῦ γρίφου.

Ὅσ' με πείσης, κἄν με πείσης.

ΑΙΝΙΓΜΑ.

Ἄνευ ἐμοῦ δὲν δύναται στρατὸς νὰ προχωρήσῃ,
Ἄλλ' οὐτε ἄνθρωπος ἀπλοῦς νὰ τρέξῃ ἢ βαδίσῃ.
Τὴν κεφαλὴν μου ἐάν τις μοι ἀντικαταστήσῃ,
Τὸ τί ἀξίω πάραυτα αὐτὸς θὰ ἐννοήσῃ.
Καὶ θὰ πεισθῇ ἄνευ ἐμοῦ ὅτι γυμνὸς θὰ ζήσῃ.
Κι' ὡς ὁ Ἀδάμ κ' ἡ σύνηνος αὐτοῦ θὰ καταντήσῃ.

ΠΙΝΑΞ

Τῶν ἐν τῷ Γ'. Τόμῳ περιεχομένων.

Α'. ΠΕΖΑ.			
	Σελ.		
Οἱ Κομῆται	5	Ἑλεκτρικὴ πόλις	125
Ὁ Κομφούκιος	8	Τὸ Μιξ	126
Ἡ ἐκ τῆς κλίνης ἔγερσις	14	Ἀρχὴ Ρωστικῶν ἐφημερίδων	127
Τὰ ἀρτεσιανὰ φρέατα.	16	Τὸ Ἑλληνικὸν πῦρ	134
Παγετώδης Σελήνη.	18	Ἦεστοί, Δάμα καὶ Τάβλι	136
Οἱ οὐρανοὶ	21	Οἱ ἀερόλιθοι	141
Εὐτυχεῖς — Δυστυχεῖς	29	Τὸ θερμομέτρον	149
Τὰ χειρόκτια τοῦ Ὁμέρ Πασᾶ.	32	Ὁ Ἑρνάνης τοῦ Β. Οὐγκῶν	152
Ὁ Ταμερλάνος	37	»	168
Ἡ σάκχαρις	42	»	185
Δισαδαιμονίαι	43	»	201
Θρησκευτικαὶ ἰδέαι κατὰ τὸν με- σαιῶνα	49	Ἀνθρωποφάγων συμπόσια.	156
Ἡ ἐν Ἀβουκίρ ναυμαχία	54	Τὸ Πήλιον	159
Ἐκδρομὴ Ματεούτση καὶ Μασσάρη	62	Ἡ Δαχρόμη	165
Εὐτυχία καὶ ἀρετὴ	69	Καλλονὴ καὶ συρμός.	172
Τὰ παιγνίδια	72	Ὁ ἠλεκτρισμὸς ἐν τῇ θεραπευτικῇ τῶν ἀρχαίων	173
Τὸ ἄγαλμα τοῦ Μένωνος	77	Τὸ ἄπειρον καὶ ἡ αἰωνιότης.	174
Ἡ ἐκλογή τοῦ Σέχα παρὰ τοῖς Τακρούροις	79	Καῖον ὄρος	175
Ὁ Πίνδαρος	85	Ἀρχαίων φιλοσοφία	181
Οἱ Πυγμαῖοι τῆς Ἀφρικῆς	88	Τὸ Ἀλγέριον	182
Ἀνακάλυψις στήλης	94	Οἱ κάτοικοι τῆς γῆς τοῦ πυρὸς ἐν Βερολίῳ	188, 205
Ὁ ὄρμος τοῦ Ἀζάθ	95	Τρία ἀνέκδοτα Ναπολέοντος Α'.	191
Ὁ Ἀχμετ Ἀραμπη	101	Ὁ Ἐγωτισμὸς.	197
Τὸ βρόμετρον	102	Ἡ Ζωή	199
Τὸ ζατρίκιον	109	Διὰ τοὺς ἱατροὺς	208
Ἐκ τῆς ἐφημερίδος εἰς τὴν ἀγχο- νὴν καὶ τ' ἀνάπαλιν	112	Τὰ ἐπὶ γῆς ὄντα.	213
Ἰσθμὸς τῆς Κορίνθου	117	Τὸ φωνόγραφον.	215
Οὐαδάῦ, Βουρνοῦ, Κανὸ καὶ Νούπη	119	Πυθαγορικαὶ παρατηρήσεις	222
		Γονιμότης βακτηρίων	229
		Ἡ παγκόσμιος ζωὴ.	230

Ὁ χορὸς ὑπὸ ὑγιεινὴν ἔποψιν.	»	237
Τὸ ἠλεκτρικὸν φῶς.	»	245
Ἡ σύγχρονος Ἑλλάς.	»	248
Περιήγησις πρὸς τέρεψιν.	»	256
Ἡ ἀραβικὴ γλῶσσα	»	261
Πῶς ἡ Ρώμη ἐφέρετο πρὸς τοὺς ἠττωμένους Βασιλεῖς.	»	263
Ἡ οἰκία τοῦ ἀνθρώπου.	»	271
Δύο ἥρωες τῆς Ἑλλην. ἐπαναστά- σεως	»	277
Μυθολογία τῶν Ἀλπεων	»	284
Ἡ ἐργασία, ὁ ἐργάτης καὶ ἡ Ἑλλ. ἐργ. ἐταιρία.	»	288
Ὁ Ἀμερικανὸς ποιητὴς Λογκφέλω.	»	293
Περὶ ἠλιθιῆς θερμότητος	»	297
Ἰδιαιτέριαι ἀνακάλυψις κατὰ τοῦ δηλητηρίου τῶν ὄφρων.	»	302
Κάρολος Δάρβιν	»	309
Γάλλου κρίσεις περὶ οὗ Ἑλληνι- κῶν ἔθνους.	»	310
Σάρα Βερνάρδ.	»	316
Ἴπποπόταμος, ἐλέφας, ρινόκερωσ.	»	318
Ὁ στρατηγὸς Τύρρ.	»	320
Κατὶ ἡ Κορνίλια.	»	325
Τὸ Κινεζικὸν δρᾶμα.	»	334
Τὸ πεπυκνωμένον γάλα	»	336
Περὶ τῆς συμφερωτέρως εἰς τὴν διά- νοιαν διαίτης.	»	341
Οἱ μεγαλοφυεῖς	»	352
Κρίσεις περὶ Ἀρχαίας καὶ νέας Ἑλ- λάδος	»	354

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ.

Ὁ ὑποδμηματοποιός. Σελ. 11.
Ἡμεῖς φράγκων. Σελ. 26
Τὰ συμβάντα ἐνὸς φιλητύχου. Σελ. 45, 58, 74, 92, 106, 123, 137.
Ἡ ἴδρυσις τῆς Ρώμης. Σελ. 217, 231, 252, 265.
Ἡ μετάνοια. Σελ. 299.
Αἱ τρεῖς παροιμίαι. Σελ. 328.
Κινεζικὸν μυθιστόρημα. Σελ. 346.

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΟΔΗΓΙΑΙ.

Σελ. 207, 224, 239, 269, 304, 339, 355.

ΠΟΙΚΙΛΑ.

Σελ. 19, 34, 51, 66, 81, 96, 113, 128,
--

145, 160, 176, 194, 209, 225, 242, 258, 273, 290, 305, 324, 337.

ΑΞΙΩΜΑΤΑ, ΓΝΩΜΙΚΑ κ.λ.π.

Σελ. 33, 167, 240.

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ, ΓΡΙΦΟΪ κ.λ.π.

Σελ. 20, 36, 68, 84, 100, 116, 132, 148, 164, 180, 195, 212, 228, 244, 260, 276, 292, 308, 324, 340, 356.

Β΄. ΠΟΙΗΣΙΣ.

Εἰς τὸν θάνατον τοῦ προσφιλοῦς μοι θεῖου Σπυρ. Μ. Δαλλαπόρτα. Σελ.	20
Ἀντίθεσις.	» 20
Τοσκανικὰ δημοτικὰ ᾄσματα	35, 52
Ἡ ἀπάτημος	» 68
Πρὸς τὸν ποιητὴν Pech	» 83
Ἡ ἀναχώρησις τῆς	» 100
Θὰ μετανοήσῃς	» 100
Ἡ πικρὰ καὶ τὸ παιδάκι.	» 115
Ἄν ἤμην Θεός.	» 132
Τῷ Δεόντι Γαμβέτα	» 132
Τὸ μεδίαμα	» 132
Χειρῶνιασε	» 148
Αἰωνιότης	» 148
Ἦδη εἰς τὴν Ἑλλάδα.	» 168
Τῆς κυρία * * * ἐπὶ τῷ Οὐνάτω τοῦ μονογενοῦς τέκνου τῆς	» 180
Ὁσκαρ καὶ Δερμίδ	» 195
Ἐλησμονήθην	» 212
Ἐπιγράμματα	» 212
Θελεῖς νὰ ζήσῃς;	» 228
Μία νύξ.	» 244
Ἐλεγειὸν εἰς τὸν θάνατον τοῦ 2δου νέου Σ. Γ.	» 260
Ἔρωσ καὶ πόλεμος	» 276
Ποίημα ἀραβικὸν	» 276
Εἰς πτωχὴν μητέρα ἀπολέσσαν τὸ διατὸς τέκνον τῆς κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ πάσχα.	» 292
Ὁ ξένος.	» 308
Νεάνις καὶ Ἐοτάνη	» 324
Ἄγνη νεάνις	» 339
Ὁ Βεδουίνος καὶ ὁ ἴππος του.	» 355